Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 142 (1137)	Łódź, Wtorek 21 Czerwca 1927	פינפטער יאהרגאנג	לאדז דינסטאג כא סיון תרפ"ז.	Nr. 142 (1137)

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

סיים קאן זיך: שוין פונאנדערלאזן

וו א ר ש א, 20 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אונטערן פארזיץ פון מארשאלעק ראטאי איז היינט 1 א זייגער פארגעקומען די זיצונג פון

סעניארען קאנווענט

ס׳איז בעשלאסען געווארען, אז אויף דער היינטיגער זיצונג פון סיים וועט פארקומען א קורצע אלגעמיינע דיסקוסיע איבער׳ן פראיעקט צו ענדערן די קאנסטיטוציע, דורכ׳ן אויגעבען אנ׳אפזאץ צום 26. פונקט וועגען קענען פונאנדערלאזען דעם סיים דורך זיין אייגענעם בעשלוס. ס׳איז בעשלאסען געווארען זיך צו בעמיהען אדורכצופיהרען דעם פארשלאג אין אלע 3 לעזונגען, די וויטערדיגע זיצונג פון סיים זאל פארקומען ערשט דעם 30. יוני.

דעפ. הארטגלאס האט אנגעפרעגט דעם סיים-מארשאלעק, פארוואס ער ווערט צוזאמען בעראטונגען און איז ווענען זיי נישט מודיע די פערטרעטער פון יודישען קאלא. אויף דעם האט ער בעקומען א תשובה, אז די דאזיגע בעראטונגען זענען פריוואטע און ער קען דעריבער איינלאדען וועמען ער געפינט פאר נויטיג.

די יודישע קאלא

האט היינט אפגעהאלטען א זיצונג אויף וועלכער ס׳איז בעשלאסען געווארען צו שטיצען דעם פארשלאג פון פ.פ.ס. וועגן ענדערן דעם § 26 וועגן רעכט פאר׳ן סיים זיך פונאנדערצולאזען.

ס׳איז אנגענומען געווארען א גראטוליציע פאר׳ן דעפ. הויזנער צוליב זיין בעשטימונג אלס פוילישער גענעראלקאנסול אין חיפה און ס׳איז בעשלאסען געווארען צוזאמענצורופען די באהנסטעזיצונג ספעציעל וועגן דעם קאנצנס עפראגע.

אויף דער היינטיגער סיים-זיצונג האט די קאלא אריינגעבראכט אנ׳אינטערפעלאציע וועגן דער לעמבערגער 13-יאהריגער יודישער מיידעל פאני פראמיס, וואס איז אריינגענומען געווארען אין א קלויסטער נעגען דעם ווילען און אהן דעם וויסען פון איהרע עלטערן.

דעפ. גרינבוים האט אריינגעטראגען א פארשלאג וועגן פערשטעלערן די אויטאנאמיע-רעכט פון די אוניווערזיטעטען, אז זיי זאלען נישט קענען אנווענדען קיין „נומערוס קלאוזוס" בנוגע די יודישע סטודענטען.

וו א ר ש א, 20 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט פארמיטאג איז פארגעקומען א זיצונג פון דער

אדמיניסטראטיווער-קאמיסיע.

ס׳איז בעהאנדעלט געווארען די פראגע וועגען די זעלבסטפערוואלטונגען. די דאזיגע פראגע האט בשעת ארויסגערופען א שטורעם מצד די נאציאנאלע מינדערהייטען, וועלכע האבען דאן דע מאנסטראטיוו פערלאזט די זיצונגען פון דער קאמיסיע. ביים אנהויב פון דער היינטיגער זיצונג האט דעפ. ש־ פער פערלאנגט, אז די זיצונג זאל אפגעלעגט ווערען, ווייל לויט דער קאנסטיטוציע קען א זיצונג פון דער קאמיסיע פארקומען ערשט נאך דעם, ווי דער דעקרעט וועגען עפענען די סייםסעסיע ווערט פארעפענטליכט אויף דער סיים-זיצונג. דער פארזיצער פון דער קאמיסיע פוטעק האט ערקלערט, אז ער האט זיך וועגען דער פראגע פערשטענדיגט מיט׳ן סיים-מארשאלעק, וועלכער האט אויסגעדריקט זיין הסכמה, אז די זיצונג זאל פארקומען. ווארום דער פראגע האט זיך אנטוויקעלט א ופוח, בעת וועלכען ס׳איז אנגעוויזען געווארען, אז די קאנסטיטוציע איז איבער דער הסכמה פון סיים מארשאלעק. בעת דער אפשטימונג אבער איז דער פארשלאג אפגעווארפען געווארען. דאן האבען די דעפ. כרוצקי און יערעמיטש אין נאמען פון די נאצ. מינדערהייטען אפגעגעבן אנ׳ערקלערונג, אז זיי וועלען זיך אין די זיצונגען נישט בעטייליגען, ווייל ווי זיי זעהען, האט זיך די בעציהונג צו די מינדערהייטען נישט געענדערט, זיי וועלען נאר איבערלאזען איין מיטגליד אלס אבסערוואטאר. נאך דער דאזיגער ערקלערונג האבען זיי פערלאזט די זיצונג און אויף דער זיצונג איז געבליבען בלויז דעפ. ד״ר שיפער. דער פראיעקט איז אנגענומען געווארען אין דער צווייטער לעזונג און די ווייטערדיגע זיצונג איז בעשטימט געווארען אויף דינסטאג. דער פארשלאג פון דעפ. שיפער, אז די דינסטאג׳דיגע זיצונג וואו ס׳דארף פארקומען די 3 לעזונג זאל אפגעלעגט ווערען איז אפגעווארפען געווארען.

די סיים-זיצונג

האט זיך אנגעהויבען מיט א פייערליכער רעדע פון׳ם סיים מארשאלעק. געווידמעט דעם פערשטארבענעם דעפוטאט פעליקס פערל. דערביי האט ער שוין א ביסעל צו אפט געברויכט „בלאגא סלאוועני פאמיענטש" פריי צו דערמאנען זיין יודישען שטאם.

דעפ. טשאפינסקי (פ.פ.ס.) רעפערירט זיין פארשלאג און דאן רעדען א גאנצע רייהע דעפוטאטען, וועלכע זאגען זיך כמעט אלע ארויס פאר׳ן פארשלאג און ער ווערט אנגענומען אין דער ערשטער און אין דער צווייטער לעזונג מיט א קוואליפיצירטער מיהרהייט. בעת דער בעהאנדלונג פונ׳ם פארשלאג זענען אנוועזענד געווען 280 דעפוטאטען.

די אפשטימונג נאך דער דריטער לעזונג איז פארגעקומען דורך ארויסגעהען דורך די טיהרען. דא האט זיך ארויסגעשטעלט, אז ס׳זענען דא בלויז 214 דעפוטאטען ד. ה., אז ס׳האט געפעהלט צום נויטיגען קווארום פון 222 נאך 8 דעפוטאטען, זיי האבען נישט געוואלט בשמצות זיך פונאנדערלאזן. דער סעניארען קאנווענט האט בעשלאסען מאביליזירען די קלובען און מ׳האט אנגעהויבען ארויסרופען די דעפוטאטען טעלעפאניש. עהנדליך האט מען צוזאמענגעקליבען 225 דעפוטאטען און מ׳האט אפגעשטימט. מיט 189 שטימען איז דער פארשלאג אנגענומען-געווארען

די ענטגילטיגע רעזולטאטען צו די שטאט-ראטען אין ווילנא און לובלין.

ווילנא, 20 (טעלעפאניש) דער רעזולטאט פון די וואהלען איז פאלגענדער: ליסטע נומער 1 ווייסרוסען און רוסען – 1562 שט. – 1 מאנדאט; נומער 2 פ.פ.ס. 10.886 שט. 9 מאנד.; נומער 3 יודישער פרויען פעראיין 578 שט. 0 מאנד.; נומער 4, בונד 3291 שט. – 3 מאנד.; נומער 5, ליטווינער 996 שט. – 1 מאנד. נומער 6 רעכטע „פועלי ציון" – 301 שט. – 0 מאנד. נומער 7 נ.פ.ר. 93 שט. – 0 מאנד. נומער 8 יודישער בלאק 9870 שט. 9 מאנד. נומער 10 פילסודטשיקעס 5717 שט. – 5 מאנד.; נומער 12 מאנארכיסטען 5323 4 מאנד.; נומער 14 נ. ד. 13.405 שט.; 11 מאנד.; נומער 15 בלאק פון אונאפהענגיגע סאציאליסטען, לינקע פ.פ.ס. און לינקע „פועלי ציון" – 5583 שט. – 5 מאנדאטען.

אין פריהערדיגען שטאט-ראט זענען געווען 14 יודען, 31 פיענע 2 פ.פ.ס. 1 פוילישער דעמאקראט.

לובלין, 20. (טעלעפאניש). די בעטייליגונג אין די וואהלען איז געווען א גרויסע: ס׳האבען געשטימט ביז 90 פראצ. פון די וואהל בערעכטיגטע. די 47 מאנדאטען האבען בעקומען די פאלגענדע ליסטעס: נומער 1 רעכטע פועליציון – 543 שט. – 0 מאנד.; נומער 2 פ.פ.ס. 16.195 שט. 17 מאנד.; נומער 3 סאלקיסטען 2328 שט. – 2 מאנד.; נומער 4 בונד 7,403 שט. – 7 מאנד. נומער 5 לינקע „פועלי-ציון" – 1225 שט. – 1 מאנד.; נומער 7 נ. ד. – 8919 שט. – 8 מאנד.; נומער 8 יודישע הויזבעזיצער 764 שט. – 0 מאנד.; נומער 9 – נאציאנאלער בלאק 4604 שט. – 5 מאנד.; נומער 10 פילסודסקיקעס 4873 שט. – 5 מאנד.; נומער 11 נ.פ.ר. 128 שט. – 0 מאנד.; אזוי ארום האט דער לובלינער שטאט-ראט א סאציאליסטישע מעהרהייט.

60 ארבייטערינס בעגראבען לעבעדיגערהייט.

לאנדאן, 20. (אטע) אין קאלומביע (דרום-אמעריקא) נישט ווייט פון דער שטאט מעדעליג איז א גרויסע שפינערייי פלוצלונג פערשאטען געווארען דורך אנ׳אראפרוקענדען בארג. די אראפגערוקטע ערד האט פאלשטענדיג פערשאטען די שפינעריי אזוי אז ס האט זיך אויסגעבילדעט א נייער בארג. אין דער שפינעריי האבען זיך געפונען 60 מעדלעך, וועלכע זענען ביז איצט נישט אויסגעגראבען געווארען.

פאריז, 20, (ספ. טעל.) ביז איצט זענען ארויסגעצויגען געווארען 10 קערפערס.

די סעסיע פון מאנדאטען-קאמיסיע

גענף, 20 (יט"א טעלעגראפיש). דא האט זיך היינט געעפענט די צלפטע סעסיע פון דער מאנדאטען-קאמיסיע ביים פעלקער-בונד. אויף דער זיצונג וועט אויך בעטראכט ווערען דער מעמאראנדום פון ציוניסטישען עקזעקוטיווע וועגען דער ענטוויקלונג פון דער יודישער נאציאנאלער היים אין ארץ ישראל

שוידערליכע אויטאמאביל-קאטאסטראפע.

4 פערוואונדעטע, איינע שטערבליך.

ווארשא. 20 (טעלעפאניש) היינט פריה איז אויף דער גראכאווער גאס נישט ווייט פון וועטערינאר אינסטיטוט געשעהן א שוידערליכע אויטאמאביל קאטאסטראפע. דער שאפער פון דער טאקסיבוס נומער 20.018 האט געוואלט אדורכפאהרען דעם „רויטען וואגן" ביי דער גראכאווער גאס. ער האט נישט געאכטעט אויף די סיגנאלען פונ׳ם אנקומענדען צוג, נישט אפגעשטעלט דעם אויטא און געוואלט נאך בעוויזען זיך אדורכצאפען. דא איז אנגעפלויגען דער צוג און האט אזא שטויס געגעבען דעם אויטא, אז ער האט זיך איינגעבויגען איבערגעקעהרט. אלע פאסאזשירען זענען ארויסגעפאלען. ביי מאריא סטעמאק איז געשפאלטען דער שארבען, אנא ווילנער, טאדעאוש ראזענפעלד און זיגמונד שייער (דער שאפער) זענען שווער פערוואונדעט אין די פיס און הענט. אלע זענען אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל. די אלע פאסאזשירען זענען פון ראדאם און זענען מיט א טאג פריהער געקומען קיין ווארשא אויף דער חתונה פון זייערס א שוועסטער. נאך דער חתונה האבען זיי זיך דורכגעפאהרען מיט אנ׳אויטא און האבען געליטען א קאטאסטראפע.

נעשלאסען די סעסיע פון אויבערשלעזישען-סיים.

ווארשא. 20 (טעלעפאניש) אין דינסטאגדיגען „מאניטאר-פאלסקי" ווערט זיין פערעפענטליכט די פעראָרדנונג פון מלוכה-פרעזידענט וועגן שליסען די סעסיע פון אויבערשלעזישען סיים. די שליסונג פון דער סיים סעסיע זאל זיין א רעזולטאט פון דעם, וואס דער סיים האט אויסגעדריקט אונצופרידענהייט דעם אויבערשלעזישען וואיעוואדע גראזשינסקי.

צו דער חתונה פון אונזער ליבע טאכטער

הינדע מאשקאוויטש

מיט ה׳ איזאק שליווקא

וועלכע איז פארגעקומען אין פראנקפורט אם מיין, ווינשען מיר א הארציגען מזל-טוב.

עלטערן מאשקאוויטש,

שוועסטער און שוואגער האניגמאן און פאמיליע

צו דער חתונה פון אונזער ליבע שוועסטער

העלא מאשקאוויטש מיט ה׳ איזאק שליווקא

גראטולירען מיר הערצליך און ווינשען פיל גליק. זאל זייער לעבענס-וועג מיט בלומען בעצירט זיין.

ברידער מרדכי מאשקאוויטש

און כלה אנדושא א״ל.

פיל גליק ווינשען מיר אונזער טייערע שוועסטער

העלא מאשקאוויטש

צו איהר חתונה מיט ה׳

איזאק שליווקא

זאל זייער גליק שיינען ווי די זון אויף די בערג פון יהודה.

שוועסטער מאניא מאשקאוויטש

און ברוידערס חיים באהם.

צו דער חתונה פון אונזער ווערטע פריינדין

פרל. העלא מאשקאוויטש

מיט ה׳ איזאק שליווקא

ווינשען מיר פיל גליק. זאל זייער לעבען שיינען, ווי די זון אין פריהלינג

פריינדינס:

סאלא שמיער

און רוזשא הענדעלעס.

צו דער חתונה פון אונזער ווערטע פריינדין

פרל. העלא מאשקאוויטש

מיט ה׳ איזאק שליווקא

ווינשען מיר פיל גליק און עוויגע צופרידענהייט.

פריינדינס:

סאלא פראנקפורט,

נאדזשא טרידע

און רוזשא יאקס,

צו דער חתונה פון פרל.

העלא מאשקאוויטש

מיט ה׳ איזאק שליווקא

ווינשען מיר א הערצליכען מזל-טוב און א גליקליכע צוקונפט.

פינחס פרידמאן, פרוי און קינדער.

נייטער שטח ערד אין קרים
פאר יודישע קאלאניזאציע.

מאסקווא, 20 (י.ט.א. טעלעגראפיש) דער געזערד האט בעשטימט א נייעם שטח פון 50,000 העקטאר ערד אין קרים אויף יודישע קאלאניזאציע־צוועקען. דער צענטראלער אויספיהר־קאמיטעט אין מאסקווא דארף דאס נאך בעשטעטיגען.

צום קבלת־פנים לכבוד לעווינ׳ען אין וויען.

וויען, 20. (יט״א טעלעגראפיש). די עסטרייכישע יודען האבען נישט ארגאניזירט קיין שום קבלת פנים לכבוד דעם לופט פליהער לעווין, ווייל דער אמע־ריקאנער געזאנדטער אין וויען האט איינגעארדענט אלע פייערליכקייטען. בלויז „הכח" האט לעווינ׳ען איבערגע־געבען א נ׳צהרען־פאהן מיט א בעגריסונג־אדרעס.

דער עסטרייכישער טורן־בונד האט באיקאטירט אלע פייערליכקייטען לכבוד לעוויג׳ען צוליב דער האלטונג פון אמע־ריקא בעת דער וועלט־מלחמה און צו־ליב דעם, וואס לעווין איז א יוד.

אויך אין ענגלאנד וויל מען פער־באטען די יודישע שחיטה.

לאנדאן, 20 (י.ט.א. טעלעגראפיש) דער יודישער דעפוטאט פון ענג־לישען פארלאמענט ה׳ פיינבערג האט קאנפערירט מיט׳ן מחבר פון נייעם הו מאניטארען געזעץ וועגען שחיטה אין ענגלאנד און איהם פארגעלעגט א רייה אויסבעסערונגען איגם געזעץ, כדי צו מאכען אויסנאהם־פארשריפטען פאר דער יודישער בעפעלקערונג אין הסכם מיט דער יודישער רעליגיע.

דער מחבר פון נייעם געזעץ האט די פארגעלעגטע אויסבעסערונגען נישט געוואלט אננעהמען.

דעפ. פיינבערג האט נאכדעם אויך קאנפערירט מיט פערטרעטער פון אנדערע פארלאמענט־ריכטונגען און ביי זיי געפועל׳ט, אז בנוגע דער שחיטה פראגע זאל זיך דער פארלאמענט רעכענען מיט די געזעצען פון דער יודישער רעליגיע.

עס איז זעהר מעגליך, אז דער נייער געזעץ־פראיעקט וועט אראפגענומען ווערען פון טאג־ארדנונג.

די ארץ־ישראל־רעגירונג און די הייל־קוועלען אין טבריה.

ירושלים. (י. ט. א.) אין דער לעצטער זיצונג פון שטאט־ראט אין טבריה האט זיך אויך בעטייליגט דער גובערנאטאר פון צפון־דיסטריקט פון ארץ ישראל ה׳ אבראמסאן, וועלכער האט פארגעלעזען דעם פראיעקט פון אפמאך, וואס דארף געשלאסען ווערען צווישען דער רעגירונג און דער שטאט טבריה וועגען דעם אופן פון אויסנוצונג פון די הייל־קוועלען וואס געפינען זיך אין דער געגענד.

לויט דעם רעגירונגס־פראיעקט דאר־פען די קוועלען אין דעם ארומיגען שטח געהערען צו דער רעגירונג און דער שטאט־ראט דארף זיי איבערנעמען אין ארענדע. צוויי דריטעל פון ריוח וועלט בעקומען די שטאט.

דער גובערנאטאר האט פארגעלעגט דעם שטאט־ראט צו בעשטעטיגען דעם פראיעקט פון אפמאך און געגענפאל וועלט מען געדארפט איבערגעבען די ענטשיידונג וועגען דעם ענין צו א עידס געריכט. אין שפיץ פון שידס־געריכט וועלט געשטאנען דער אבער־ריכטער פון ארץ־ישראל.

דער שטאט־ראט האט בעשלאסען אויסצוועהלען א קאמיסיע. וואס זאל געגוי בעטראכטען דעם ענין און אין משך פון 2 חדשים פארלעגען א בע־ריכט מיט נעהעריגע פארשלאגען.

די „באנק פאלסקי" זאל בעקומען א בעזונדערע הלואה פון 60 מיל. דאל.

האמבורג (ספ. טעל.) די היגע „האמבורגער נאכריכטע" האבען געקומען פון זייער ניו יארקער קארעספאנדענט פאלגענדע טעלעגראמע:

דער אפשלוס פון דער פוילישער הלואה ווערט ערווארט אין פערלויף פון דער קומענדיגער וואך. דער סכום פון דער הלואה איז 60 מיליאן דאלאר, וועלכע וועט אין יולי איבערגעגעבען ווערען אויף דער בערזע צום צייכנען.

אויסערדעם איז פארגעזעהען, אז די פעדעראל־רעזערוו־באנק אין ניו־יארק, די באנק אף ענגלאנד און די דייטשע רייכס־באנק זאלען געבען א געמיינזאמע הלואה פון 60 מיליאן דאלאר, ספעציעל צו פערגרעסערען דעם קאפיטאל פון דער „באנק פאלסקי".

שרעקליכער הוראגאן אין נאוואָ־רעדקער וואיעוואדזטווע.
גאנצע הייזער און וועלדער אראפגעריסען.

דעם 12־טן און 14 ה. ח. האט אין נאווארעדקער וואיעוואדזטווע געבושע־וועט א שטארקער הוראגאן, וועלכער האט אנגעמאכט געוואלדיגע שאדענס. דער הוראגאן האט געבושעוועט איינציגע שעה דעם 12־טן און כמעט א האלבען טאג דעם 14־טען. איז דורך אין גע־שטאלט פון א טאס אין דער ברייט פון 2 מעטער דורך נאווארעדקער, שמויב־צער, באראנאוויטשער און לידער קרייזן.

די היזקות פון דעם הוראגאן זענען אין לשער. לויט די פראוויזארישע אויס־רעכענונגען, טרעפט דער שאדען אן 6־8 מיליאן זל.

ווי שטארק ס׳איז געווען דער וויוס קען מען זעהן דערפון, וואס א שטיין פון 70 צ״מ אין דיאמעטער איז בעת׳ן שטורם אויפגעהויבען געווארען אין דער הויך אויף 200 מעטער.

אויף א סך ערטער האט דער שטורם מיטגעריסען גאנצע הייזער, איבערלא־זענדיג נאר בלויז די פונדאמענטען. אין איינינע ערטער האט דער ווינט אויך אויסגעריסען די הייזער מיט׳ן פונדא־מענט און זיי אוועקגעטראגען ווי ווייט.

איינציגע דערפער זענען אינגאנצען אפגעמעקט געווארען אזוי, אז עס איז גאר נישט צו דערקענען, אז דארט איז געווען עפעס א ישוב.

אין אלגעמיין זענען פון דעם הורא־גאן פערניכטעט געווארען 500 געביי־דעס א חוץ א גרעסע צאהל בנינים, וועלכע זענען מעהר אדער ווייניגער בעשעדיגט געווארען. אין נאווארעד־קער קרייז האט דער הוראגאן פערניכ־טעט 240 בעלעבאטישקייטען, אין סלא־נימער—200, אין שמויבצער־ 50 און אין לידער—40.

פון מענשען קרבנות זענען פע האבן 7 דער הרג׳עט (2 אין נאווארעדקער קרייז, 2 אין סלאנימער און 3 אין שמויבצער), העכער 20 שווער פער־וואונדעטע און איינינע הונדערט לייכט־פערוואונדעטע. צווישען די געהרג׳ע־טע און פערוואונדעטע זענען דא אזעל־כע, וועלכע דער ווינט האט אויפגע־הויבען העכער 100 מעטער אין דער הייך און נאכהער מיט איינמאל א שליידער געטון אן דער ערד.

א געוועהר־גנבה אין ווארשא.
א סברא, אז מען האט דא צו טון מיט א שליחות פון א געהיימער ארגאניזאציע.

די ווארשאווער פאליציי איז זונטאג פריה אלארמירט געווארען צוליב א דרייסטער גנבה פון געוועהר, וואס איז אויסגעפיהרט געווארען אין דער נאכט פון שבת אויף זונטאג.

אויף פלמעלנא 33 געפינט זיך א קראם פון געוועהר וואס געהערט צו יוזעף ווידלער. איין פענסטער פון קראם. וואס איז געווען פערקראטעוועט מיט אייזען, געהט ארויס אויפ׳ן הויף.

זונטאג פארטאג האט דער הויז־וועכ־טער ביים ריינינען דעם הויף דערזע־הען, אז אין דאזיגען פענסטער זענען אויסגעשניטען די קראטעס און עס פעהלט א שויב. עס איז גערופען גע־ווארען דער אינהאבער פון געשעפט, וועלכער האט פעסטגעשטעלט, אז עס זענען צוגע׳גנב׳עט געווארען 19 רע־וואלווערען פון שטארקען קאליבער און 8 ביקסען.

וועגען דער גנבה האט מען אלארמירט דעם 10־טען קאמיסאריאט און אויפ׳ן ארט זענען ארגאנגעקומען איינינע קא־מיסארען מיט אגענטען.

די אומשטענדען ביי וועלכע דער איינבראך איז אויסגעפיהרט געווארען, האט באלד אנגעוויזען דערויף, אז דער איינבראך איז געווען לאנג און בעגלי־צפלאנט.

די גנבים האבען געהאט מיט זיך צו דער ארבייט א בענקעל מיט א פרעס־ברעט און א העמעריל. די דאזיגע „מכשירים" האט מען געפונען הינטערן פענסטער און זיי האבען אנגעוויזען דערויף, אז דער איינבריך אין געוועהר־קראם איז נישט אויסגעפיהרט געווארען דורך פראפעסיאנעלע „פאכלייט", נאר דורך פערזאנען, וועלכע עס איז גע־גאנגען בלויז אין פערשאפען זיך דאס געוועהר, ווייל א סך גרעסערע געלד, וואס האט זיך געפונען אין שופלאד, האבען זיי געלאזען נישט גענריהרט.

די איינברעכער האבען אויך, אלס נישט־געניטע איינברעכער, מורא געהאט אויסצופיהרען די ארבייט אין א פשוט׳ער שטילער נאכט, נאר האבען אויסגענוצט די געלעגענהייט, וואס אין דער נאכט פון שבת אויף זונטאג איז געווען א ביזעסער שטורם, ווען מען האט זייער ארבייט געקאנט נישט הערען.

די דאזיגע אלע אומשטענדען האבען בעת דער אויספארשונג דערוועקט א חשד, אז די איינברעכער האבען אויס־געפיהרט די גנבה פאר א געהיימע ארגאניזאציע, וועלכע האט זיך געניטיגט אין געוועהר.

אויפ׳ן ארט זענען געמאכט געווארען דאקטילאסקאפישע אויפנאהמען פון די צייכענס, וואס זענען פערבליבען פון די איינברעכערס הענד.

עס ווערט געפיהרט אן ענערגישע אויספארשונג.

צאהן־ארצט LEKARZ-DENTYSTA
St. GELBERG
זאכאדניא 15, טעל. 31-08
הײלט גאנץ פערנאכלעסיגטע ציהן און מויל־קראנקהייטען. צאהן־ציהונג אהן שמערצען, היילט מיט ליכט־בעשטראהלונג, ספעציעלער לאבאראטאריום פון קינסטליכע ציהן. נעהמט אן פון 9—12 פארמיטאג און פון 3—7 א זייגער אווענד. ביליגע פרייזען. 1481

אין גאנץ פוילען און אויך שוין אין אויסלאנד רעדט מען נאר פון דער בעקוועמליכקייט און גוטסקייט פון די בעוואוסטע זומער־לאטשען

LEKKOCHÓD

14391 P. N.

ביטע אכטונג צו געבען אויפ׳ן פאטענט־שטעמפעל.
צו בעקומען אין אלע בעסערע שוך־געשעפטען.
אלייניגער פאבריקאנט י. אבראמאוויטש, לאדז, פאדרזשעטשנא 15.

אכטונג ה״ה פריזיערס!!!
מיין פערפומעריע־געשעפט איז פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע קעלנישע און בלומען־וואסערן צום פרייז פון 4 זל. א קילא, וועזשעטאל 3 זל., פיקסין—7.80, ווי אויך אלערליי פריזיער־צובעהערע צו קאנקורענץ־פרייזען.
J. Drukier מיט אכטונג
11 ZAWADZKA 11
קומט און איהר וועט זיך איבערצייגען!

הגמנסיה העברית „יבנה" בלודז
מתמקבלים תלמידים לכל המחלקות A1 – VI בכל יום בלשכת הגמנסיה רחוב ציגילנינה 75.
בשנת הלמודים הבאה תפתח גם מכינה A⁰ בשביל ילדים בני 6 בלי כל הכנה.
המנהל.
995

עס ווערען אנגענומען תלמידים אין אלע קלאסען (A – VI) יעדען טאג אין דער קאנצעלאריע פון דער גימנאזיע ציגעל־גאס 75.
צום נייעם שול־יאהר ווערט ערעפענט א מכינה A⁰ פאר קינדער פון 6 יאהר אהן שום פארברייטונגען.
דער דירעקטאר.

בילינ און גוט!
ספארט־וואגען	58.— זל.
קינדער־בעט מיט ניקל און שטעק. מאטראץ	65.— "
אמעריקאנקע	30.— "

פאדערט איבעראל!
די גאראנטירטע פעלד־בעטען פון דער פירמע
„PALMA-PATENT"
לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 31-85.
הורט. פאר רעעלקייט גאראנטירט. דעטייל.

ראנטיסט און צאהנטעכניק
י. ביטענסקי
5 קאנסטאנטינער 5
נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 8 אווענד.
פרייזען ביליגע! גאראנטירט און רעעל

עלטערן!
פאר 3 זלאטים א וואך ווערט געלערנט מיט קינ־דער וואס לערנען אין פאלקס־שולען: חומש, רש״י נ״ך, משניות, גמרא, יהדות, היסטאריע, רעדען און שרייבען העברע־איש און יודישע בריוו וועלכע צוזאמענשטעלען, דורכ׳ן בעוואוסטען ארטאדאקסישען העבראישען לעהרער י. ד. ראזענפעלד, פלאץ וואלנאשטשי 6 קווער אפ. רעכטס 2 שט.
בעמ.: סווערען אויך אנגענומען אנפענגער פון 5 יאהר אן.
א שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! ערפאלג גאראנטירט!

לאָדז, 21. יוני 1927.

„ניַיער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 21. יוני 1927.

ס'איז געבליבען ביים אלטען.

נאָך דער סעסיע פון פעלקער-ליגע-ראַט.

די סעסיע פון פעלקער-ליגע-ראַט אין גענף איז געשלאָסען געוואָרען. די גאַנצע סעסיע איז אַדורך כמעט אומבעמערקט. ס'איז נישט אָנגענומען געוואָרען קיין איין בעשלוס פון מעהר וויכטיגערער בעדייטונג און די דעלעגאַטען זענען זיך פונאַנדערגעפאָהרען ביז הערבסט.

אַלע פראַגען זענען אָפּ-עלעגט געוואָרען: אין די פראַגע וועגען היילף פאַר די אַרמענישע היימלאָזע איז פעסטגעשטעלט געוואָרען... אַז ס'איז נישטאָ קיין געלד. די קאָנפערענץ צווישען פראַנקרייך און דייטשלאַנד וועגען דעם רהיין-געביט איז איבערגעריסען געריסען געוואָרען, ווייל בריאַן איז פלוצלונג קראַנק געוואָרען. ס'איז מעהר ווי זיכער, אַז בריאַנ'ס קראַנקהייט איז אַ דיפּלאָמאַטישע, אַ סימן דערצו איז דער בעשלוס פון פראַנצויזישער רעגירונג בעגען דעם באַלדיגען עוואַקואירען דעם רהיין-געביט.

בריאַן איז דעריבער אַוועקגעפאָהרען קיין פּאַריז און שטרעזעמאַן האָט דערווייל אויסגעשטעלט צרות פון די דייטשע נאַציאָנאַלע, וועלכע האַלטען, אַז שטרעזעמאַן איז געווען צופיל נאַכגיביג אין דער פראַגע פון פאַרניכטען די בעפעסטיגונגען אויף די מזרח-גרעניצען פון דייטשלאַנד. שט-צעמאַנ'ס קאַמאַר האָט דערווייל מעגליך געמאַכט, אַז שטרעזעמאַן זאָל אַהיימקומען נישט אונטערשרייבענדיג קיין שום גרעסערע פאַרפליכטונגען, וואָס איז אַממייסטען כאַראַקטעריסטיש, אַז ביי דער ערעפענונג פון דער לעצטער סעסיע האָט דער ענגלישער דעלעגאַט עוקלערט, אַז די לאַגע אין אייראָפּאַ איז שוין אַזוי סטאַביל, אַז מ'וואָלט געקענט רעדוצירען די זיצונגען פון ראַט.

ראַט איז געווען אַן-אבערראַשונג: וואָס איז מיט דער אַלבאַנישער קראַנקהייט אויף דעם באַלקאַן, מיט'ן ענגליש-רוסישען קאָנפליקט, וועלכער איז פאַרשאַרפט געוואָרען דורך דער רעדע פון אַמעריקאַנישען אַמבאַסאַדאָר אין פּאַריז.

אין דער אַלבאַנישער פראַגע האָט דער פעלקער-ליגע-ראַט בעשלאָסען זיך צו בעמיהען אויסצומיידען אַ קריגס געפאַהר... ס הייסט אָנגענומען אַ רעזאָלוציע, וועלכע פּערפּל כאָטש צו גאָרנישט.

אַ ביסעל שווערער איז געווען מיט דער רוסישער פראַגע. ענגלאַנד האָט געשטרעבט דערצו צו בילדען אַן איינהייטליכען אַנטירוסישען פראָנט. דער פּלאַן האָט זיך נישט איינגעגעבען, ווייל פראַנקרייך איז געווען געגען דעם. פראַנקרייך האָט זיך געהאַלטען אין רעזערוו, ווייל זי האָט געוואָלט זעהען די בליקען פון ענגלאַנד נאָכ'ן איבעררייסען די בעציהונגען מיט די סאָוויעטען. דער מאַסען-טעראָר, וואָס האָט זיך ווידער אָנגעהויבען אין רוסלאַנד האָט געהאָלפען די ענגלישע פּאָליטיק און די סימפּאַטיעס פאַר רוסלאַנד זענען פיל קלענער געוואָרען.

אויך די פּוילישע פראַגען זענען נישט ערלעדיגט געוואָרען. דער פּערבאָט פון דאַנציג אויסצולאָדען אַמוניציע אין וועסטערפּלאַט איז אויך אָבגעלעגט געוואָרען ביז סעפּטעמבער.

די איצטיגע סעסיע פון פעלקער-ליגע-ראַט קען מען פערגלייכען מיט דער פרידענס-קאָנפערענץ, וועלכע איז לויט דער איניציאַטיווע פון ניקאָלאַי דעם צווייטען, צוזאַמענגערופען געוואָרען דעם 15 יוני 1907 ד. ה. מיט 20 יאָהר צוריק. דאָרט זענען געהאַלטען געוואָרען לאַנגע און הייסע רעדעס וועגען וועלט-שלום. דערווייל איז צוגעגריט געוואָרען דער גרויסער וועלט-קריג.

דער יודישער פּרעסע-צוזאַמענפאָהר אין ווילנא

כאַראַקטער, אַרבּייט, רעזולטאַטען.

1.

צו דער ערעפענונג פון יודישען פּרעסע-צוזאַמענפאָהר, וואָס איז יענע וואָך פאָרגעקומען אין ווילנא, האָט די פאַר עקסעלאַנס יודישע שטאָט מאָביליזירט דאָס שענסטע און דאָס בעסטע, דאָכט זיך, ס'האָט נישט געפעהלט קיין איין אינסטיטוציע, וואָס זאָל נישט האָבען געהאַלטען פאַר א הר חוב צו בעגריסען דעם יודישען רעגימענט פון דער זיבעטער מלוכה. די אָפיציעלע וועלט האָט זיך אויך געהאַלטען פערפליכטעט אַרויסצוווייזען איהר אויפמערקזאַמקייט צום צוזאַמענפאָהר: אויף די זיצונגען איז די גאַנצע צייט אָנוועזענד געווען אַ פאַרשטעהער פון אינערן מיניסטעריום און אַ מיטאַרבייטער פון דער פּוילישער טעלעגראַפען אַגענטור (פּאַט), דער וועטעראַן פון דער פּוילישער פּובליציסטיק, דער פּרעזעס פון פּוילישען ליטעראַטען- און זשורנאַליסטען פעראיין אין ווילנא משעסלאַוו יאַנקאָווסקי איז געקומען זיך בעגריסען מיט די יודישע קאָלעגען. דעפּעשען זענען אָנגעקומען פון דער גאַנצער וועלט, פון אינסטיטוציעס און פון איינצעלנע פּערזאָנען, פון די פּערוואַרפענסטע ווינקעלעך.

געפעהלט אוי'ן צוזאַמענפאָהר האָט בלויז וואַרשא. פון דער וואַרשאַווער פּרעסע האָט נאָר איין צייטונג בעפולמאַכטיגט טעלעגראַפיש איהר קאָרעספּאָנדענט, ער זאָל איהר דאָרט פערטרעטען, אַנדערע האָבען מיט אַ פאַרשעמיגונג צונעשיקט אַ בעגריסונגען – קיין אָנטייל האָט אָבער די פּרעסע אינ'ם צוזאַמענפאָהר נישט גענומען. וואָלט דאָס אפשר געווען צו דערליידען. האָט אָבער דער וואַרשאַווער ליטעראַטען און זשורנאַליסטען-פעראיין, וועלכער נעמט אַרום דעם רוב מנין און רוב בנין פון דער יודישער ליטעראַטור און זשורנאַליסטיק אין פּוילען, אויך זיך בעצויגען מיט גרויס גלייכגילטיגקייט צום צוזאַמענפאָהר. אמת, דער פעראיין האָט געשיקט אַ דעלעגאַט, אָבער ז. סעגאַלאָוויטש האָט געשפּילט אוי'ן צוזאַמענפאָהר מעהר אַ דעקאָראַטיווע ראָלע, קיין דירעקטיווען, קיין אָנווייזונגען מצד'ן פעראיין האָט ער נישט געהאַט, ער האָט נישט געבראַכט מיט זיך קיין אידעען, קיין פאָרשלאָגען קיין שטעלונג אין די אַלגעמיינע און בעזונדערע פראַגען, וועלכע דער צוזאַמענפאָהר האָט בעהאַנדעלט. ז. סעגאַלאָוויטש האָט געטון דאָס בעסטע ביים פערטיידיגען די האַנדלונג און האַלטונג פון דער צענטראַלע, וועלכע האָט איהם געשיקט, ער האָט אָבער נישט געקאָנט, ביי זיין בעסטען ווילען שפּילען די, בעדייטענדע ראָלע, וועלכע מ'האָט געקאָנט ערוואַרטען פון אַ וואַרשאַווער צענטראַלע.

די דאָזיגע אָבסטינענץ פון וואַרשאַ האָט אַרויסגעלעגט איהר שטעמפּעל אויפ'ן צוזאַמענפאָהר. דער צוזאַמענפאָהר איז לכתחילה געפּלאַנט געוואָרען אַלס צוזאַמענקונפט פון דער גאַנצער יודישער פּרעסע אין פּוילען. אַ פאַר שעה פאַר דער ערעפענונג איז נאָך אַלץ נישט קלאָהר געווען זיין כאַראַקטער: אַ לאַנד-צוזאַמענפאָהר, אָדער אַ קאָנפערענץ פון בלויז דער פּראָווינצער פּרעסע. צווישען די אָרגאַניזאַטאָרען האָט צוליב דעם געהערשט אַ געוויסע מבולבל'דיגקייט. ערשט, ווען מ'איז צוגעקומען צו דער פתיחה, איז די לאַגע געוואָרען קלאָהר, און ש. ל. ציטראָן האָט אין דער ערעפענונגס-רעדע בעשטעטיגט דעם פּראָט, קאָנדענזירטע „צוזאַמענפאָהר פון דער יודישער פּרעסע אויף דער פּראָווינץ". דאָס האָט בעשטימט דעם כאַראַקטער פון דער אַרבייט און דאָס האָט געבראַכט צו די אייגענטימליכקייטען פון'ם צוזאַמענפאָהר, די נעגאַטיווע און – אין אַ געוויסער מאָס – אויך פּאָזיטיווע.

דער צווייטער כאַראַקטעריסטישער מאָמענט איז געווען די צונויפמישונג פון די אויפגאַבען. דער צוזאַמענפאָהר האָט פּראָמינענטען פראַגען, וועלכע האָבען אַ שייכות תן צום זשורנאַליסטען-וועזען אין ענגערען זין פון וואָרט. אַלס אויסדרוק פון די נויטען און וואונשען פון יודישען זשורנאַליסט, הן אום פּרעסע וועזען אין ברייטערען זין – צו דער פּרעסע אַלס קאָמפּלעקס פון ווירטשאַפטליכע אונטערנעמונגען, וועלכע שטעהען אין דינסט פון דער געזעלשאַפט צווישען די ביידע מאָמענטען האָט געמוזט אַ' ורכגעפיהרט ווערען אַ געוויסע דעמאַרקאַציאָנס-ליניע, וועלכע האָט זיך נישט שטענדיג גלאָט איינגאַנצען בולט אָנמערקען, צוליב דעם ספּעציפישען כאַראַקטער, וועלכען די פּראָווינצער יודישע פּרעסע אין פּוילען טראָגט אין די לעצטע יאָהרען. עס האָבען אויך געמוזט קומען צום אויסדרוק אייגענע אַנטאַגאָניזמען צווישען די אינטערעסען פון דעם זשורנאַליסט דעם פּראָפעסיאָנאַל און דעם פּרעסע אָרגאַן אַלס אונטערנעהמונג, די ליניע איז נישט איינגאַנצען שאַרף און בולט דורכגעפיהרט געוואָרען, אָבער אָנמערקונגען, אַז זי עקזיסטירט זענען אָהן ספק געווען.

צוליב דער אַבוועזנהייט פון דער וואַרשאַווער פּרעסע האָט דאָס אַלגעמיינע בילד פון דער יודישער פּרעסע אין פּוילען אויפ'ן צוזאַמענפאָהר געמוזט געשילדערט ווערען נישט אויפ'ן סמך פון לעבעדיגע בעריכטען פון די ערטער, נאָר מעהר אויפ'ן גרונד פון געזאַמעלטע מאַטעריאַלען. דאָס האָבען געטון זלמן רייזען און נחמן מייזעל אין זייערע אויסגעצייכענטע רעפעראַטען וועגען דער יודישער פּרעסע און וועגען יודישען בוך אין גאָר דער וועלט. ז. רייזען האָט געגעבען אַן אַרומנעמענד בילד פון דעם גאַנצען יודישען פּרעסע וועזען, און יעדער, ווער, ס'האָט נאָכגעפאָלגט די שילדערונג פון דעם פּערדינסטפולען יודישען פּובליציסט און געלעהרטען יודישיסט האָט געמוזט אָנערקענען, אַז דאָס בילד איז זעהר אימפּאָזאַנט. ז. רייזען האָט געשילדערט דעם מעכטיגען וואוקס פון דער יודישער פּרעסע אין אַמעריקע, ער האָט מיט ציפערען און פאַקטען בעוויזען, ווי גלייכצייטיג מיט דעם אַריינדרינגען פון'ם יודישען בעפעלקערונגס-עלעמענט אין די פּערשידענסטע וועלט-ווינקעלען, דרינגט אויך אַריין אומעטום דאָס יודישע געדרוקטע וואָרט, אַז אַ לאַנד מוז שוין זיין איינגאַנצען כמעט ריין פון יודען, אָדער דער יודישער עלעמענט מוז שוין מיט זיך פאַרשטעלען אַ פּולקאָם פּעריקומען צוויג פון יודישען געזעלשאַפטליכען לעבען, כדי דאָרט זאָל שוין נישט זיין קיין אָרט פאַר אַן אָרימערען אָדער רייכערען יודישען פּרעסע-אָרגאַן. די פּרעסע איז דער צעמענט און דער אויסדרוק סימן, וואָס שרייבט אונטער די יודישע אַלוועלטליכקייט, דאָס איז די מאַכט, וועלכע פיינדליך צו אונז געשטימטע רופען אָן מיט דעם נאָמען די אַנאָנימע מלוכה.

דעסגלייכען האָט נ. מייזעל אַפּוירגעבראַכט אַ בילד פון יודישען בוך אויף דער גאַנצער וועלט און האָט אָנגעוויזען, אַז דער פונדאַמענט פאַר'ן יודישען בוך איז נישט צושטערט, אַז עס זענען פאַרהאַן גרויסע פּלאַסטען פון פּרוכטבאַרען באָדען, וואָס קאָנען מיט צעמאַלג בעאַרבייט ווערען.

די ציפערען און פאַקטען, וועלכע רייזען און מייזעל האָבען געבראַכט זענען געווען אימפּאָנירענד און דערפרעהענד.

די שטימונג האָט זיך אָבער אַביסעל געביטען, ווען דער צוזאַמענפאָהר איז צוגעטראָטען אויסצוהערען און צו בעהאַנדלען די בעריכטען פון די ערטער. דעם איינלייטונגס אַקאָרד האָט געגעבען רער. לאָזאַר קוקס פון „נייעם פאָלקסבלאַט", וועלכער האָט, בעריפענדיג וועגען די פערהעלטנישען אין לאָדז, געמאָלט גלייכצייטיג אַ בילד פון דער לאַגע פון דער פּראָווינץ-פּרעסע אין אַלגעמיין.

ל.

סער אלפרעד מאָנד — אַן אומפּאָפּולערער פּאָליטיקער.

פון לעאָ קעניג.

ווען מען זאָל אין ענגלאַנד אָפּשטימען די פראַגע: „ווער איז דער נישטבעליבסטער פּאָליטיקער?" וואָלט סער אַלפרעד מאָנד, גלויב איך, אויסגעקליבען געוואָרען מיט דער גרעסטער צאָהל שטימען.

עס זענען פאַראַן פּאָליטיקער, וואָס קאָנען, זיך מאַכען פּאָפּולער אַפילו ביי זייערע געגנער, זייערע געגנער האָבען ליב מיט זיי זיך אַרומצורייסען, מלחמה האַלטען. ס'איז איבערהויפּט אין דעם מענשען'ס נאַטור דאָ אַ פערלאַנג און אַ בעזונדער סימפּאַטיע צו אינטערעסאַנטע געגנער און שונאים. בעזונדער האָבען ליב פּאָליטיקער צו שפּאַצירען, צו פּאַקען זיך מיט זייערע געגנער.

מר. ווינסטאָן טשוירטשיל, למשל, דער איצטיגער ענגלישער פינאַנץ מיניסטער, איז דער ביטערסטער שונא פון די ענגלישע סאָציאַליסטען. מר. ווינסטאָן טשוירטשיל איז דער קאַנדידאַט צו ווערען אַן ענגלישער מוסאָליני, ווען עס וועט זיך לוינען. און דאָך האָבען די ענגלישע סאָציאַליסטען איהם אַביסעל ליב אויך. זיי זעהען שטענדיג גרייט צו אָנערקענען זיינע פּערזענליכע מעלות – זיין קוראַזש, זיינע גרויסע אָראַטאָרישע פעהיגקייטען.

סער אַלפרעד מאָנד, ווידער, איז איין די אומגליקליכע פּאָליטיקער, וואָס אַפילו זייערע פּאַרטיי-חברים האָבען זיי נישט ליב. סער אַלפרעד מאָנד האָט דעם „גרויסען כבוד" צו זיין דער איינציגער פּאָליטיקער, וואָס קיינער, דאַכט זיך, האָט איהם אין ענגלאַנד נישט ליב.

סער אַלפרעד מאָנד האָט אַלע מעלות, וואָס אַ פּאָליטיקער דאַרף האָבען היינטיגע צייטען: ער איז אַ מיליאָנער, פעהיג און האָט אַ שאַרפען מח דערצו, אָבער עס פעהלט איהר אָט דער ספּעציפישער חן אָהן וועלכען אַ פּאָליטיקער קאָן נישט געהן ווייט. דערצו האָט סער אַלפרעד מאָנד אַ נאַטירליכע נייגונג אַלץ איבערצוואַלצען, און אַפילו ווען ער האָט אַ גערעכטע טענה פּראָפּאַגאַנדירט ער זי אין אַזאַ פאָרם, אַז זי וואָלט נישט סימפּאַטיש פאַר זיינע אייגענע מענשען. סער אַלפרעד מאָנד'ען פעהלט אָט דער בעזונדערער טאַקט מיט וועלכען פּאָליטיקער קאָנען פערגלעטען זייערע גרעסטע פעהלערען. ער שרייט זיך אויס און רעדט שטענדיג אַזוי, אַז אַפילו זיינע פּאַרטיי-פריינד פּראָטעסטען: „ער איז דאָך אַ יוד, אַ דייטש און אַ מיליאָנער דערצו... נישט אומזיסט שרייט ער אַזוי".

ווען ער איז געווען נאָך אַ ליבעראַלער מיניסטער (אין לאָיד דזשאָרדזש'ס קאַבינעט) האָט ער זיך אין אַ רעדע געדאַרפט אַרויסכאַפּען און זאָגען, אַז „אַ פאַמיליע קאָן זיין גליקליך לעבענדיג אין איין צימער". האָבען שוין די צייטונגען דערטאַפּט אַ פאָטאָגראַפיע פון זיין פּראַכטפולען באָד-צימער. און ער האָט זיך שוין געמוזט האַלטען אין איין פערטיידיגען.

סער אַלפרעד מאָנד איז אַ כח און פּאַרטייען זאָגען זיך נישט אָפּ אויסצונוצען איהם, נאָר קוים פערלאָזט ער זיי, זענען די זעלבע פּאַרטייען צופרידען וואָס זיי זענען פּטור געוואָרען פון אַ נישט פּאָפּולערען מענשען. די ענגלישע ליבעראַלען האָבען אָפען אַרויסגעוויזען זייער צופרידענהייט, ווען סער אַלפרעד מאָנד האָט זיי פערלאָזט און איז אַריבער צו די קאָנסערוואַטאָרען. זיי האָבען זיך געפרעהט מיט דעם „גרויסען פערלוסט". און לאָיד דזשאָרדזש האָט איהם שאַרף דערמאָנט, אַז ער איז „יודאָ'ס לאַנדסמאַן". די קאָנסערוואַטאָרען ווידער האָבען זיך מיט זייער „גרויסען געווינס" נישט איבעריג געפרעהט, און כאָטש ס'איז שוין אַ יאָהר חי ער איז געוואָרען אַ זייעריגער, האָבען זיי איהם אָך פאַר אַ מיניסטער נישט געמאַכט. ווי זיי האָבען גענומען ווען מר. טשוירטשיל איז געוואָרען אַ קאָנסערוואַטאָר.

איצט חנפ'עט זיך סער אַלפרעד מאָנד צו די „דאַי האַרדס" – דעם מעכטיגען רעכטען פליגעל פון דער קאָנסערוואַטיווער פּאַרטיי, ער וויל ווערען זייער פיהרער, שפּאָסט מען. איז עס אַ סגולה צו ווערען אַ מיניסטער? נאָר פּאָפּולער מאַכט עס איהם נאָר ווייניגער.

ווען מען האָט גערעדט אין פּאַרלאַמענט וועגען דייטשלאַנד'ס אַריינטריט אין פעלקער-בונד, איז סער אַלפרעד מאָנד געווען דער איינציגער מענש, וואָס האָט גערעדט געגען דעם. און גערעדט... מיט אַ שטיקעל דייטשען אַקצענט. אָבער ער האָט דאָך געוואָלט נושא חן זיין ביי די רעאַקציאָנערען אַ צט שיט סער אַלפרעד מאָנד מיט פייער אויף די כינעזער. ער קריטיקירט די רעגירונג פאַרוואָס זי איז צו „ווייך און ערקלערט נישט עפענטליכען קריג אין כינע".. און אַז די ענגלישע סאָציאַליסטען לאָזען איהם נישט רעדען, און דערמאָנען אהם אָן זיינע פּריוואַטע ביזנעס אין כינע, רופט ער זיי, די ענגלענדער, „מאָסקווער בירגער". ענטפערען זיי איהם, פערשטעהט זיך, ער זאָל בעסער פאָהרען צוריק קיין פּוילען". אַזוי האַלט שוין אַלע מאָל אַריין.

פערזענליך ווערט סער אַלפרעד מאָנד אַממייסטען בעליידיגט אין פּאַרלאַמענט. דאָס איז דאָ אַ בעקאַנטער פּאַקט. און מען זידעלט איהם מיט אַזעלכע עפּיטעטען, וואָס אַפילו דער אָפיציעלער פּאַרלאַמענטאַרישער בעריכט, וועלכער גיט איבער יעדעס וואָרט, וואָס ווערט אַרויסגעזאָגט אין פּאַרלאַמענט, שעהמט זיך איבערצוגעבען. אָבער סער אַלפרעד מאָנד האָט זיך אויסגעקליבען צו זיין דער אַפּאָסטאָל פון קאַפּיטאַליזם און רעאַקציע, און ער טראָגט איבער אַלע בעליידיגונגען ווי אַ קדוש, להבדיל.

לעצטענס האָט סער אַלפרעד מאָנד געקראָגען אויך אַ „פּאַרציע" פון סער הערבערט סאַמיועל אויך. על-פי יושר און פון מאָקסיסקייט וועגען האָט סער

(ענדע זעה 7-טע זייט).

נייער פאלקסבלאט 21 יוני 1927.

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט 21 יוני 1927.

21 דינסטאג כא סיון תרפ"ז	יוני זון-אויפגאנג 3.41 זון-אונטערגאנג 7.25 לענג פון טאג 14, 12

וואס וועט זיין דער גורל פון די לאדזשער שולען מיט דער יודישער אונטעריכט-שפראך?

געשפרעך פון „נייעם פאלקסבלאט" מיט'ן קוראטאר פון לאדזער שול-ראיאן ה' אווינסקי.

מיט א וואך צוריק האט זיך אין א היגער פוילישער צייטונג בעוויזען אן אינטערוויאו מיט'ן היגען שול-קוראטאר ה' זאווינסקי, וועלכער האט בי"ה. אגד. איך גערעדט וועגען די יודישע שולען און בפרט וועגען די שולען מיט דער יודישער אונטעריכטס-שפראך. דער קוראטאר האט ערקלערט, אז ער מוז שליסען איינע אדער ביידע דאזיגע שולען אום נייעם שול-יאהר, ווייל זיי ווערען אויסגעהאלטען דורך לינקע עלעמענטען און זיי ווערען נישט געהעריג געפיהרט.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האבען זיך צום קוראטאר אווינסקי אין נאמען פון „נייעם פאלקסבלאט" געווענדעט וועגען אן אינטערוויאו רעדאקטאר לאזאר פוקס און י. שולמאן.

דער קוראטאר האט אונזערע מיטארבייטער זעהר פריינדליך אויפגענומען און איך א לענגערען שמועס אויסגעקלערט זיין שטעלונג צו דעם יודישען שול-וועזען, וועלכער אינטערעסירט אונז אמשטארקסטען, ווי מיר האבען עס ערקלערט.

אין לאדז הויבט אן דער קוראטאר, עקזיסטירען 2 שולען פונ'ם דאזיגען טיפ. די שול אויפ'ן נאמען פון בארל באראכאוו און די צווייטע, וועלכע האט זיך נעוואלט אנרופען מיט'ן נאמען מעדעם, נאר האט נישט בעקומען די ערלויבניש אויף דעם. מיר האלטען — זאגט קוראטאר אווינסקי — אז אין פוילען איז דא בעגוג שול-און קולטור-מוסדות, וואס מיט זייערע נעמען קען מען אנרופען די יודישע שולען און קולטור-אנשטאלטען, כדי מ'זאל נישט דארפען אנקומען צו נעמען פון פרעמדע בירגער, וועלכע זענען אין פוילען אויפ'ן שול געביט נישט געווען מעשיג.

ס'איז נישט אונזער אויפגאבע אלס זשורנאליסטען צו פאלעמיזירען, ה' קוראטאר, בעמערקט רעד. פוקס, אבער נענען דער דאזיגער מיינונג וואלט מען געקענט פיל טאפאנירען.

— אזוי פיל האב איך ביז איצט פעסטגעשטעלט, אפשר וועלען מיך די ה"ה פון דער שול אויפקלערען און איבערצייגען.

ס'איז ריכטיג, כ'האב געזאגט אז כ'וועל צום נייעם שול-יאהר שליסען איינע פון די שולען. די סיבה איז, וואס די אלגעמיינע ערפאלגען פון די קינדער אין די למודים זענען נישט קיין גענוגענדע, און ענטשפרעכען נישט דאס, וואס עס פאדערט זיך פון א שול, וועלכע איז יוצא דעם שול-צוואנג. שוין פאריאהרען האב איך פון די שולען געפאדערט, אז די לעהרער זאלען בעזיצען „קוואליפיקאציעס". נאך אן'אינטערוועניר מצר דער שול-פערוואלטונגען און די לעהרער גופא בין איך מסכים געווען צו פראלאנגירען די פראגע אויף דעם אפגעלאפענעם יאהר. איצט וועל איך פאדערען אונבעדינגט, אז די לעהרער פון די דאזיגע שולען זאלען בעזיצען די געפאדערטע קוואליפיקאציעס און גענוגענדע אינטעליגענץ.

— צי זענען די שולען אין לעצטען יאהר לוסטריר'ט געווארען?

— יא, איינס, צוויי מאל.

די לוסטראציעס האבען ארויסגעוויזען, אז די שילער קענען גלענצענד די געשיכטע פון דער פראנצויזישער רעוואלוציע און זענען גאנץ שוואך בעהאווענט אין דער געשיכטע פון פוילען, פונ'ם לאנד וואו זיי וואוינען. ס'דארף אפשר זיין ווערען א געוויסע לאיאליטעט, עס האנדעלט זיך דא וועגען דיינער צוועקמעסיקייט. אז צ. ב. אין די דייטשע שולען איז דער געגענשטאנד פון פוילישער געשיכטע אוועקגעשטעלט גלענצענד.

ה' אווינסקי אנטוויקעלט ווייטער זיין שטאנדפונקט: א שולע דארף נישט זיין קיין פארטייאישע. א שולע איז נישט קיין ארט צו פלאנצען דאקטרינעס, בפרט, ווען דער לעהרער איז האלב אינטעליגענט — קומט צו אזעלכע קוריאזען, ווי א לעהרער לערנט, אז „קאשטשושקא מיט די פוילישע און יודישע אויפשטענדיגע האבען געקעמפט געגען דער שלאכטע, וועלכע האט זיי אונטערדריקט". פאר אזעלכע זאכען שליסט מען נישט קיין שולען, הגם סטענט ציהט מען דערפון קאנסעקווענצען בנוגע דעם לעהרער, אבער ווען האלב-אינטעליגענטען ענטוויקלען די דאגמעס ברענגט עס צו אזעלכע קוריאזען, און צו דעם וויל איך נישט דערלאזען, כ'וועל דעריבער פאדערען צום נייעם שול יאהר, אז די לעהרער פון די דאזיגע שולען זאלען בעזיצען פולע קוואליפיקאציעס און זאלען זיין גענוג אינטעליגענט, אז איך זאל זיי קענען טרויען, פונקט ווי דאס איז בנוגע די מלוכה-שולען. כ'וועל אויך פאדערען, אז דער ענין פון רעליגיע-למוד זאל זיין ענטשפרעכענד גוט אוועקגעשטעלט.

— ווי איז אייער שטעלונג איבערהויפט צו די שולען מיט דער יודישער אונטעריכטס שפראך?

— כ'בין נישט קיין שאוויניסט. און כ'גיב זיך אפ א רעכנונג, אז מ'קען נישט איבערגעהן איבער דער שפראך, אויף וועלכער ס'רעדען 12 11 מיליאן מענשען און וועלכע דאס קינד, וואס בעזוכט די שולע געברויכט אין דער היים. נגב דעם אויסדרוק „זשארגאן", וועלכען כ'האב בענוצט בעת'ן אינטערוויו האב איך בענוצט מצהר אויס געוואוינהייט, כ'וויל נישט אונטערשעצען אין בעליידיגען קיין שפראך, וועלכע א פאלק געברויכט. מיין בעציהונג צו די שולען איז גלייך א גינסטיגע.

— ווי האלט עס מיט דער פראגע וועגען די 10 שעה פאר יודישע למודים אין די פאלקס שולען?

— וועגען דער פראגע ווערט גערעדט און ווארשיינליך וועט זי אויך שטעהן אויף דער טאג-ארדנונג פונ'ם קוראטאריום-צוזאמענפאהר, וואס דארף באלד פארקומען. די לעזונג פון דער פראגע פרעסט זיך ווייטער אן אויף א שוועריגקייט. וואס ס'איז פעסטא קיין אפיציעלע רעפרעזענטאטיווע אינסטיטוציע, וועלכע זאל קענען אין נאמען פון דער יודישער בעפעלקערונג מיט רעכט ערקלערען: אט דאס פערלאנגען מיר, יודאיקא הייסט אט דאס און דאס!

ערשט לעצטענס הויבט זיך אן בילדען די מעגליכקייט צו שאפען א יודישען צענטראל-ראט, וואס זאל זיין די אפיציעלע רעפרעזענטאנץ. ווען דאס וועט געשאפען ווערען, וועלען מיר זיך קענען קומען צו א הסכם אין פיל, פיל פראגען.

די אונארגאניזירטקייט איז אזוי געהייער, אז עס איז צו מיר געקומען א יודישער רעליגיאנס-לעהרער מיט א צעטעל פון א לעמבערגער רב. נו, איז דער לעמבערגער רב די אינסטאנץ, וואס זאל געבען סמיכות אויף לעהרערשאפט?

צום סוף האט אונז דער קוראטאר ה' אווינסקי גאנצמאל פערזיכערט וועגען זיין גינסטיגער בעציהונג צום יודישען שול-וועזען. ער וויל נאר זיין מיט זיך אין ארדנונג. ער וועט אומבעדינגט פערלאנגען אזעלכע קוואליפיקאציעס פון אלע לעהרער, וואס זאלען איהם צופרידענשטעלען און וועט די א צטיגע לעהרער בשום אופן נישט בעשטעטיגען, סיידען... סיידען דער ה' מיניסטער וועט פעראָרדנען.

אט דאס האט ערקלערט דער ה' קוראטאר פאר אונזערע פארשטעהער. צום צייט וועלען מיר זיך נאך אומקעהרען.

י. הינדעס.

וועקסעל-שאנטאזשיסטען.

(§) אין די לעצטע פאר-וואכען האט די 3-טע בריגאדע פון אויספארשונגס-אמט בעקומען מעלדונגען פון א רייה לאדזשער פירמעס, אז זיי זענען געפאלען קרבנות פון וועקסעל-שאנטאזשיסטען. צווישען אנדערע האט בעקומען פאלשע וועקסלען דער סוחר וואלף בעלכאטאווסקי. די וועקסלען האבען געשטאמט פון א געוויסען שלמה בארנשטיין, אלס אויסשטעלער האבען אויף די וועקסלען פיגורירט איינער יוזעף ווישניעווסקי פון פויזנער קאנט און מאלטשעווסקי פון סטארגארד.

ווען ס'איז געקומען דער טערמין פון בעצאהלען די וועקסלען, האבען די אנגעגעבענע אויסשטעלער מודיע געווען, אז די אונטערשריפטען אויף די וועקסלען זענען פיקטיווע. בעלכאטאווסקי האט וועגען דעם געמאלדען דער פאליציי, וועלכע האט אדורכגעפיהרט אן אויספארשונג. דערביי איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די וועקסלען האט געלאזט אין אימלויף א געוויסער לייזער קירשטיין, וועלכער איז ארעסטירט געווארען.

אונטער די רעדער פון אויטא.

(—) שבת צו-נאכטס איז אויף דער זגערזשער גאס, נעבען הויז נומ. 18 איבערגעפאהרען-געווארען דער 16-יעהריגער שניידער מענדיל מידלאזש.

ווען מידלאזש האט געוואלט אריבערגעהען אויף דער צווייטער זייט גאס, איז פלוצלינג אנגעפאהרען אן אויטא. דאס יונגעל האט זיך געוואלט צוריקציהען, אבער ס'איז שוין געווען צו שפעט, ער איז ארונטערגעפאלען אונטער די רעדער פון אויטא. אויף דער גאס איז געווארען א גרויסע מהומה. דעם פער'חלש'טען יונגענמאן האט מען אריינגעטראגען אין הויף, וואו ס'איז באלד בעקומען די שנעלע הילף.

א ווארשאווער בעגעהט זעלבסטמארד אין לאדז.

(—) נעכטען פארנאכטס ארום 5 א זייגער ביינאכט האט זיך אין טויער פון הויז בזשעזשינער 16 דערהערט א פאר רעוואלווער-שאסען. די איינוואוינער פון הויז זענען זיך באלד צוזאמענגעלאפען און דערזעהען ליגען אויף דער ערד א 30-יעהריגען יונגענמאן, וועלכער האט זיך אליין דערשאסען. אין דער האנד האט ער נאך פעסט געהאלטען א רעוואלווער. פון דעם רעכטען שלייף האט זיך געגאסען בלוט.

די ארויסגערופענע פאגאטאוויע האט שוין נאר פעסטגעשטעלט דעם טויט.

דער זעלבסטמערדער האט זיך ארויסגעשטעלט איז דער ווארשאווער איינוואוינער ז. ווישניעווסקי, 26 יאהר אלט.

מען מוז צאהלען פאר ארבייטען איבערשעה'ן.

(ס) בשעתו האבען די ארבייטער פון מיינצער'ס פאבריק מ.פ.ם געוועזען צו ארבייטען איבערשטונדען (איבער 8 שעה), דערביי האבען זיי דערפאר נישט בעקומען קיין בעזונדערע בעלוינונג. די בעדינגונגען האבען די ארבייטער אנגענומען, רעכענענדיג זיך מיט דער שלעכטער קאניונקטור אין דער טעקסטיל אינדוסטריע.

איצט, ווען די לאגע האט זיך פערבעסערט, זענען די ארבייטער ארויסגעטרעטען מיט א פאדערונג, אז דער פאבריקאנט זאל זיי בעצאהלען פאר די איבערשטונדען. דער ענין איז איבערגעגאנגען אין געריכט, וועלכער האט אנערקענט די פאדערונגען פון די ארבייטער אלס בערעכטיגטע, מאטיווירענד דינג דעם אורטייל דערמיט, אז דאס געזעץ זעהט פאר א צוגאב פעניג פאר ארבייט איבער 8 שעה

PIEGI

plamy i wątrobiane radykalnie usuwa krem i mydło

LESCHNITZER'A

אריגינעלע פרעפאראטען פון דער מאהרען-אפטייק ברעסלוי. צו בעקומען אין די אפטייקען און סקלאר-אפטעטשנעס. קרעם זל. 3.15 זייף זל. 2.30 וואו ס'איז נישט צו בעקומען, צו ווענדען זיך דירעקט צו

Aptekarz Drancz i S-ka Bielsko

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20

נייעס! נייעס! לעגדליך איז געלונגען צו אנגאזשירען פון אמעריקא דאס ליבלינגס-פארפל און

הימי אנא יאקובאוויטש

וועלכע טרעטען אויף שבת, דעם 25. יוני, 3.30 נאכט. און 9 אווענד פרעמיערען צום ערשטען מאל אין לאדז דער לעצטער שלאגער פון די אמעריקאנער טעאטערן, וועלכע האט געהאט דעם גרעסטען ערפאלג און איז געשפילט געווארען די לעצטע 2 סעזאנען

„די גרינע כלה"

קאמישע פיעסע מיט געזאנג און טאנץ 4 אקטען פון סיגאל, הויפט-ראלען: די גרינע כלה — פרוי אנא יאקובאוויטש; עגדערס — היימי יאקובאוויטש. בילעטען שוין צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

פאבאר.

אין דער קאמיסיע נומער 1 (טראגוטא 10) דארפען זיך שטעלען:

יאהרגאנג 1906

זיבעטער פאליציי-קאמיסאריאט,

היינט מאנטאג — G. F. E. D.

היינט דינסטאג — K. J. I. Ch. H.

מארגען מיטוואך — N. M. Ł. L.

אין דער קאמיסיע נומער 2 (זאקאנטנא 82).

יאהרגאנג 1906

פיערצענטער פאליציי-קאמיסאריאט.

היינט דינסטאג — S. R. P.

מארגען מיטוואך — Ż. Z. W. U. T.

קיין נאמענטליכע אויפפאדערונגען וועלען נישט געשיקט ווערען. די קאמיסיעס הויבען אן זייער טעטיגקייט פונקט 8 א זייגער אין דער פריה.

ביטעס וועגען אדרעסטעניעס דארפען אריינגעטראגען ווערען אין רעגירונגס-קאמיסאריאט צוזאמען מיט די דאקומענטען, וועלכע שטעלען פעסט דאס רעכט צו געניסען פון אדראטשעניעס, שפעטסטענס א טאג פאר'ן טערמין, ווי מ'דארף זיך שטעלען צו דער פאבאר-קאמיסיע.

ביטעס וועגען אנערקענען אנדערהאלבען יאהריגע דינסט-צייט דארפען אריינטראגען אין רעגירונגס-קאמיסאריאט די דאזיגע פאבארקאוויס, וועלכע בעזיצען נישט קיין רעכט אויף ווייטערדיגע אדראטשעניאס, אדער ווילען היי-יאהר נישט בעניסען פון אפלייגען דאס מיליטער-דינסט.

מאגיסטראט

זוכט הלוואות.

(מ) צוליב דעם, וואס דער שטאט-ראט וועט איינגיכען אנהויבען די זומער-פעריען, האט דער מאגיסטראט זיך געווענדעט צום שטאט-ראט, אז אויף דער צייט פון די פעריען זאל דער שטאט-ראט געבען דעם מאגיסטראט פולמאכט צו נעהמען הלוואות אין „באנק-גאספאדארסטווא-קראיאוועגא".

שטיצע

פאר אינטעלעקטועלע ארבייטסלאזע.

דאס אויסצאהלען די אונטערשטיצונגען פאר אינטעלעקטועלע ארבייטער, וועט זיך אנהויבען דעם 23. ד. ח. דערביי וועלען אין דעם טאג בעקומען אונטערשטיצונגען די ארבייטסלאזע, וועלכע האבען לעגיטימאציעס פון נומ. 1 ביז 1600; דעם 24 טען די לעגיטימאציעס נומ. 1601 ביז 3335

מיסיאנערען

וויילען ווייטער כאפען נשמות.

(—) אין די לעצטע טעג האבען זיך ביי אונז אין שטאט ווידער בעוויזען מיסיאנערען, וועלכע זוכען ארום צו כאפען א ביסעלע נשמות.

ווי מען גיט אונז איבער האבען די מיסיאנערען נעכטען בעטיילט זייער ליטעראטור צווישען יודען אין סטאשיץ פארק.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערן-, נאז, האלז- און לונגען-קראנקהייטען.

קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפאן 37-81

שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און נ.מ. פון 2—3

סאניטאר ערעוויזיעס אין בעקעריי.

(ס) צוליב דעם, וואס די סאניטארע־קאמיסיע ביים מאגיסטראט האט אין די טעג דורכגעפירט רעוויזיעס אין בעקערייען, דערמאנען מיר די וויכטיגסטע פארשריפטען וועגען אויפהאלטען בעקערייען.

בעקערייען מארען זיך נישט געפינען צו נאהענט פון קלאזעטען, מיסט־קאסטענס און אנדערע אומריינע ערטער. דער מרחק פון אזעלכע ערטער מוז זיין חוץ־מכל־ספק 5 מעטער; די בעקערייען מוזען נאך דער ארביים גערייניגט און גלופטערט ווערען. פאר די ארביימער מוז זיין א ספעציעלע שטוב; אין דער בעקעריי טאר מען נישט אריינלאזען קיין שום הויז־חיות; אין דער בעקעריי טאר מען נישט שלאפען. אויך דאס ליגען און זיצען אויף די טישען איז שטרענג פארבאטען.

אין די אפטייקן.

היינטיגע נאכט־דיזשורען.

(ר) היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: ז. אנטאנאוויטש (פאביאניצקא 50), ק. קאנדרינסקי (פיעטרקאווער 164), וו. סאקאלאוויטש (פשעיאזד 19), ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 26), זוג־לעווויטש (פיעטרקאווער 25), מ. קאזשעוויקאוויטש (זגעזשער 54), ס. טראוויקאווסקא (בזשעזשינער 56).

שול־פעריען.

(ס.) היינט ענדיגט זיך דאס שול־יאהר אין אלע פריוואטע מיטעל־שולע. מארגען הויבען זיך אן אין די שולען אריינטריטס עקזאמענס, וועלכע וועלען דויערען 4 טאג.

די אפיציעלע פערענדיגונג פון שול־יאהר אין די מלוכה שולען וועט פארקומען אין א וואך ארום, ד. ה. דעם 28. יוני.

שטורמישע פערזאמלונג פון פרוכטען און געמיזע־הענדלער־פעראיין.

די טעג איז פארגעקומען א שטורמישע פערזאמלונג פון לאדזשער פרוכטען און געמיזע־הענדלער־פעראיין (זגערזשער 28) אונטער'ן פארזיץ פון פרעזעס ה. אדאלף שטרויך עס האט זיך געהאנדעלט וועגען רעגולירען דעם פרוכט און געמיזע האנדעל אויף ביגאנסקי'ס פלאץ, עס איז צו דעם צוועק אנגענומען געווארען א רייה בעשלוסען.

בערייניגונג.

אין דער רשימה פון די מאטוריסטען פון יודישען גימנאזיום איז אריינגעפאלען א טעות. עס דארף זיין ראזענבלום יהודא שאול, נישט יהודא לייב.

פון געריכט.

1 יאהר טורמע פאר העלען מאגס זין.

(:) נעכטען איז אין היגען קרייז־געריכט פארגעקומען ביי פארמאכטע טירען, דער פראצעס געגען יאן יעסקע פאר העלען מאגס זין א געוויסע גענוואלט.

אין דער בעשולדיגונגס־אקט ווייזט אן, האט דער בעשולדיגטער אפגעפיהרט די באזודיק, וועלכע איז געגאנגען פון לאדז צו זיך א היים אין דארף זאלעשע. אויפ'ן וועג איז יעסקע בעפאלען דאס מיידעל און זי געוואלט מאגס זין. אים גליק זענען דעמאלט אדורכגעגאנגען מענשען, וועלכע האבען אפגעראטעוועט דאס מיידעל פון דעם פערווילדעטען פערשוין. וועגען דעם האט די בעפאלענע געמאלדען דער פאליציי, וועלכע האט דעם היציגען יעסקע אריבגעגעבען אין געריכט.

דאס געריכט האט יעסקע'ן פער'משפט צו 1 יאהר טורמע.

דעזערציע.

(ר) נעכטען האט דאס מיליטערישע קרייז־געריכט בעטראכט דעם פראצעס פון וולאדיסלאוו קובאלא, וועלכער איז בעשולדיגט געווען אין צווייטמאליגע דעזערציע.

דאס געריכט האט דעם דעזערטיר פער'משפט אויף 1 יאהר מיט 11 חדשים טורמע.

די וואהלען אין קאינע.

(ב) ביי די זונטאג'דיגע וואהלען צום געמיינדע ראט אין קאינע האבען אנטייל־גענומען 1663 וואהל בערעכטיגטע, ד. ה. א העלפט פון אלע וועהלער. ס'זענען ארויסגעשטעלט געווען 3 ליסטעס: פ.פ.ס., וועלכע האט בעקומען 504 שטימען, דייטשע ארבייטער־פארטיי — 367 שטימען, און די ליסטע פון ענדעקעס, פיאסט און כאדעקעס, וועלכע האבען בעקומען 732 שטימען. צוליב דעם וואס דער רעגולאמין זעהט פאר מאהרהייטס־וואהלען האט דער ענדעקישער בלאק ארורכגעפיהרט אלע 12 ראטמענער.

צוליב א גאנצער רייה אונפינקטליכקייטען ביי די וואהלען, האט זיך דער וואהל־קאמיטעט פון פ.פ.ס. געווענדעט מיט א רעקורס צום סטאראסטע רזשעווסקי, פאדערענדיג די וואהלען צו אנולירען.

פערבלאנדזשעט.

ס'איז פערבלאנדזשעט געווארען א 5־יעהריג מיידעלע רעגינא פינקוף. זי האט געקרייזעלטע שוואַרצע האר. זי טראגט א העל שערצעלע און לעמפלעך. אפגעפיהרען צו פינקוף'ן אויף פרוינאטאגאס נומ. 11.

בריף אין רעדאקציע.

געעהרטע רעדאקציע!

דערלויבט אונז דורך דער פערמיטלונג פון אייער חשובער צייטונג זיך צו געזעגנען מיט'ן לאדזשער טעאטער־עולם. פערענדיגענדיג דאס שפילען אין לאדז און אוועקפאהרענדיג, דאנקען מיר אינזערע בעזוכער און פארעהרער פאר דער ווארימער אויפנאהמע און בעציהונג צו אונז, וואס זיי האבען ארויסגעוויזען צו אונז בעת אונזער שפילען אין לאדז. בעזעגענדיג לאדז, זאגען מיר אונזערע פריינד אויף ווידערזעהען, האפענדלעך אין דער הערבסט.

ביי דער געלעגענהייט דערלויבט מיר ארויסצודריקען אונזער דאנק דעם „נייעם פאלקסבלאט" פאר זיין גוטע בעציהונג צום יודישען טעאטער בכלל און צו אונז בפרט. און דעם געשעפטס־פיהרער ה' בעזומען פאר זיין מיטפיהלענדע האנדלונג

מיט דרך ארץ:

אנעלא, באריסאווא,
פאלטאקאו און רעבינאוויטש.

פון יודישען טעאטער.

היימאן און אננא יאקובאוויטש הויבען אן שפילען אין היגען יודישען טעאטער.

דורך דער בעמיהונג פון ה' בעזומען הויבען אן אין לאדז צו גאסטראלירען די יודישע ארטיסטען היימאן און אננא יאקובאוויטש.

די ארטיסטען זענען איצט געקומען פון אמעריקא און ווילען אויפפיהרען אין לאדז אייניגע אמעריקאנער פיעסען

ה' היימאן און פרוי אננא יאקובאוויטש האבען געכטען בעזוכט אונזער רעדאקציע און האבען איבערגעגעבען זייערע איינדרוקען פון אמעריקאנער טעאטער־לעבען.

אין ניו יארק האט זיך דער טעאטער־סעזאן געענדיגט סוף מאי. אין ניו יארק האבען זיי צוזאמען געשפילט מיט דזשעני וואלער, בערטא קאליש א. א.

זיי האבען אויך געשפילט אין טאמאשעווסקי'ס טעאטער און גאסטראלירט אין א גאנצע רייהע שטעט אין אמעריקא.

אין אמעריקא האבען דעם גרעסטען ערפאלג די אפערעטע און מעלאדראמע.

אננא יאקובאוויטש.

היימאן יאקובאוויטש.

די „תנימה" האט געהאט אין אמעריקא א גרויסען מאראלישען ערפאלג, אבער א קנאפען מאטעריעלען.

מאריס שווארץ האט אויסגעבויט א פראכטפול טעאטער און שפילט הונדערט־פראצענטיגע ליטעראטור, נישט קוקענדיג דערויף, וואס ער האט אין פערלויף פון א קורצער צייט צוגעלעגט 80 טויזענד דאלאר. זעלבסטפערשטענדליך זענען אין אמעריקא פאראן מעצענאטען, וועלכע האבען דעם מוט און חשק ציצולעגען צו א טעאטער־אונטערנעהמונג עטליכע טויזענד דאלאר.

בן־עמי האט אין זיין טעאטער געוואלט מאכען פערשידענע עקספערימענטען. ער האט אבער געהאט א דורכפאל.

אין לאדז וויל ה' יאקובאוויטש אויפפיהרען אייניגע פיעסען, וועלכע האבען געהאט אין אמעריקא און האפענטליך וועלען זיי דא אויך האבען דעם געהעריגען ערפאלג.

גראנדיעזער צירק.

דער צירק פון ק. קלורסקי, וועלכער קומט מארגען מיט 3 צוגען קיין לאדז, קען גערעכענט ווערען אלס איינער פון די גרעסטע צירקען אין דער וועלט.

די פארשטעלונגען קומען פאר גלייכצייטיג אויף 3 ארענעס אין דער אנוועזענהייט פון א פיל טויזענד קעפיגען עולם. די פערשידענארטיגע נומערען געהען אדורך ווי אין א קאליידאסקאפ און רופען ארויס אן'אונגעוועהנליכען אינטערעס. א גאנצער המון פון פרעכטיג געקליידעטע פאקירען פערבלענדען דאס פובליקום מיט סגאפעס פון לעבעדיגען פייער, סטאדעס פון פראכטיגע פערד, קאוואלקאדעס פון ריימער, טרעסור פון לייבען און טיגערען, 2 מויז העלפאנטען – דאס אלץ שטעלט פאר מיט זיך א בילד, וואס לאדז האט ביזאהט נאך נישט געזעהען.

א חוץ דעם געפינט זיך ביים צירק א גרויסע מענאזשעריע, וועלכע פערמאגט חיות פון אלע עקען וועלט: לייבען, טיגערן, יאגוארען, א פאנטער, לעמפארטען, א היפאפאטאם, וואס וועגט 2500 קילא, קעמלען, פומעס און אנדערע זעלטענע עקזעמפלארען. די מענאזשעריע וועט בעפעסט ווערען פרייטאג און וועט זיין אפען טעגליך פון 9 ביז 1 אין אווענט.

די געזונדהייטס־וואך פון „טאז".

דער קאנקורס פון ריינליכקייט און די אויפזיכט איבער די חדרים.

אין צוזאמענהאנג מיט דער געזונדהייטס־וואך פון „טאז" איז איינגעארדנעט געווארען א קאנקורס פון ריינליכקייט אין די יודישע הייזער אויף דער באלוטער. אויסגעדרט איז דא לעבירים געווארען א ספעציעלע קאמיסיע צו אינספיצירען די חדרים.

דער בעזוך אין די חדרים האט ווידער געגעבען א בעווייז, ווי שטארק אונזער חדר נויטיגט זיך אין א ראדיקאלער רעפארם. פאר דער קאמיסיע, וועלכע איז בעשטאנען פון ד"ר פעלדמאן, ה' מ. פיקעלני, רעד. י. אונגער און פרוי ד"ר פעפקעסער, האט זיך ענטפלעקט א בילד פון א גרויסער פערוואהרלאזונג. בעזונדערס אין סאניטאר־היגיענישער הינזיכט. א לויבענסווערטער אויסנאהם איז נאר דעם רב'ס תלמוד־תורה אויף יאקובא גאס. אין אלגעמיין אבער זענען די חדרים אומריין און אבגעלאזען

דער „טאז" האט שוין א סך אויפגעטאן פאר די חדרים. אנ'ערך 2800 קינדער פון 30 חדרים שטעהען אונטער א שטענדיגער היגיענישער אויפזיכט פון „טאז". זיי ווערען אייניגע מאל אין יאהר אונטערזוכט פון דאקטוירים און זייער געזונד־צושטאנד ווערט פערצייכנט. די קינדער ווערען איינמאל אין וואך געשיקט אין א שטאטישע באד־אנשטאלט, זיי ווערען קורירט פון טראכאמא, פון פאוואוס א. אז. וו.

לוידער שטויסט זיך אן דער „טאז" אויך ביי דער דאזיגער, ווי'ס גאר אמביט אויף גרויסע שוועריגקייטען און שטערונגען. אזוי צ. ב. האט דער „טאז" קיין צוטריט נישט אין די חדרים, וואס ווערען אויפגעהאלטען פון דער „אגודה", צוליב טעמים, וואס זענען געטאלוט קיינעם נישט פערשטענדליך.

מ'דארף אבער האפען, אז אויך אין די דאזיגע קרייזען וועט מען זיך שליסליך ארומזעהן, וואס פאר א גרויסען נוצען דער „טאז" ברענגט דער יודישער בעפעלקערונג און ווי וויכטיג עס איז, אז אלע חדרים זאלען שטעהן אונטער א היגיענישער אויפזיכט, אין אינטערעס פון דער געזונדהייט פון די פרייטעסטע מאסען.

צו דער עפענטליכקייט!

אויף דער עפענטליכער בעשולדיגונג פון מצבה־קריצער־מייסטער ערקלערען מיר:

1) אויב מיר פיהרען א שטרייק אויף 40 פראצ. הייסט דאס נאך נישט גידערטרעכטיג. וואס שייך וועגען טעראר, ערקלערען מיר, אויב די מייסטער וועלען דאס עפענטליך נישט אברופען, וועלען מיר זיי צוציהען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט, ווייל מיר האבען קיין שום טעראר ביז איצט נישט אנגעווענדעט. די ארבייטער צוזאמען די פוילישע מיט די יודישע שטרייקען מיט'ן פולען בעוואוסטזיין פאר זייערע גערעכטע פאדערונג.

2) ס'איז א ליגען, אז אן ארבייטער פערדינט פון 54 ביז 75 זל. די פרייזען זענען ביי פאבמענער פון 25 ביז 68 זל. דאס לעצטע האבען בלויז 2 ארבייטער אין גאנצען פאך, ביי נישט פאבמענער — פון 16 ביז 25 זל. ווען מיר זאלען נעהמען אין אכט, אז 7 חדשים אין יאהר ארבייט מען נישט מעהר ווי 2—3 טאג אין דער וואך. בלויז 5 חדשים נארמאל ווינטער 3 חדשים ארבייט מען געגצליך נישט. און נישט אלע זענען פערזיכערט אין ארבייטסלאזען פאנד, ווייל עס ארבייטען צו 2—3 אין א ווערקשטעל קומט אויס, אז עס פערדינען דורכשניטליך די בעסטע ארבייטער 35 זל. אין דער זעלבער צייט זענען ביי די פוילישע מייסטער די ארבייטער בעשעפטיגט א גאנץ יאהר און די פערדינסטען זענען בעדייטענד העכער ווי ביי אונז אפילו ווען מיר ארבייטען.

3) א גאנצען ווינטער רייסען די מייסטער די לויגען, צאהלען נישט אויס, און, אז עס קומט א ארבייטער פאר זיינע אויסגעהארעוועטע גראשענס א סומע פון 2—3 הונדערט זל. געבען די מייסטער וועקסלען. שפעטער לאזען זיי דיזעלבע פראטעסטירען. ס'טרעפט פאלען, וואס די מייסטער קויפען שפעטער אויס זייערע אייגענע וועקסלען מיט 20 פראצענט אונטערן פרייז;

4) ס'איז א ליגען, אז מיר האבען געוואלט וועלכען מייסטער שלאגען, אדער אפילו שטערען צו ארבייטען. יעדער מייסטער ארבייט און האט דאס רעכט צו ארבייטען אין זיין ווערקשטעל אליין. קיין שטרייק־ברעכער וועלען מיר נישט דערלאזען. ווי לאנג די מויערער האבען געארבייט, האבען זיי אפילו מצבות בעשטעלט יעצט ווען די מוירערס זענען צוגעטרעטען צום שטרייק, קענען זיי קיין מצבות נישט שטעלען. מיר וועלען זיך פאר אזעלכע שפיצלעך נישט אבשטעלען, נאר וואַרטער פערטיידיגען אונזער גערעכטע פאדערונג צוזאמען מיט די פוילישע ארבייטער ביז א נצחון. זאלען די מייסטער דאס נעהמען אין אכט און אויפהערען פראוואצירען.

די פערוואלטונג פון פראפ. בוי־און שטיין־ארב. פעראיין אין לאדז

פ. ס. ס'איז כדאי צו בעמערקען, אז שוין 5 וואכען ווי דער שטרייק דויערט, און ס'איז נאך קיין שום אינצידענט נישט פארגעקומען.

מעלדונגען.

ציוניסטישע ארגאניזאציע אין לאדז.

די וואהלען פון דעלעגאטען צום 8־טען ציוניסטישען לאנד־צוזאמענפאהר קומען פאר זונטאג, ד. 26 ה. ח.

וואהל־רעכט האבען די בעזיצער פון מיטגלידס־לעגיטימאציעס פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע פאר'ן יאהר תרפ"ז.

די חברים קענען קאנטראלירען זייער וואהל־רעכט לויט די וואהלער־רשימות, וואס זענען אויסגעהאנגען אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע און טרייגטראגען רעקלאמאציעס ביז ד. 22/6, 6 א זייגער אין אווענד.

דער לעצטער טערמין אריינצוטראגען קאנדידאטען־ליסטען איז דאנערשטאג, ד. 22 6, 6 א זייגער אין אווענד.

יעדע קאנדידאטען־ליסטע דארף זיין אונטערשריבען פון 10 וואהל־בערעכטיגטע חברים.

די וואהל קאמיסיע.

אלע ארבייטער פון דאמען־מאנטעל ווערען אויפגעפאדערט צו קומען דינסטאג דעם 21. יוני 6 אווענד אין פעראיינס לאקאל ארעע קאשטשושקי 21 אויף א דרינגענדע פאך־פערזאמלונג. 648 די פערוואלטונג.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אויס מיין הארצליכען דאנק דעם ה' ד"ר ז. אראנזאן פאר דער געלונגענע אפעראציע און פאר די זעהר גוטע בעהאנדלונג פון מיין פרוי, וועלכע איז שווער קראנק געווען און א דאנק זיין מיה, איז זי פאלקאם געזונד, ווינשע איהם ווייטערען ערפאלג אין זיין ארבייט.

מיט אכטונג מ. ברוין און פרוי. 655

א קוואליפיצירטער
רייניגער, אנדרייער און
קעטען בעהעפטער מיט
ערשטקלאס. רעפערענצען
און לאנגיעהריגע פראקטיק
זוכט א פאסטען. אדרעס צו
ערפאהרען אין אדמ. פון
„נ. פאלקסבלאט". 650

בוימלערצער
אין קאלי ביי דער ווילע
פרוסאק זענען דא מעהרערע פלעצער געלעגענהייטליך בילינ צו פערקויפען, צו ערפאהרען לאדז
שכארנא 4 ביי ל. ראוזי

שניידער
הילף!
בעמיש מאשען גארניטורן 5 זל.
פרעסען גארניטורען 3 זלאטעס
ס'ווערען אויך אפגעשיקט אהיים
עס ווערט אויך געפרעסט
אויף דער שטעל. 856
האנסטאנטינער 5 וו.1

א רעכער־מאשין
מיט ריגעלקעס און א גוטען צושטאנד פריזווירדיג
צו פערקויפען
נאוואמיעסקא 26
ביי פעפער. 609

צאהן־ארצט
S. LIBERMAN
Konstantyn. 46
נעהמט אן פון 8–10 פריה
און פון 4–8 אווענד.

א גרויסער טרוקענער
קעלער
פון 6 פענסטער און א טיר מיט עלעקטריע און סאדלאנע
ואפארט צו פערמיטען
חסכאדנא 66 ביי קיסין

אנ'ערשטקלאסיגע
צוקערניע־
רעסטאראציע, דאנסינג
(3 געביידען) פולע איינריכטונגען, אינווענטארען, איז פרייזוועלבער צו פערקויפען, אדער צו פערדינגען אויף דזשערזשאוו. אפערטען
S. GOTLIB, Poste Restante, Kalisz,

וואָס יעדער האַנדווערקער און אינדוסטריעלער דאַרף וויסען.

אויף וועלכע אונטערנעהמונגען און בעשעפטיגונגען איז חל דאָס אינדוסטריע-געזעץ.

אין היינטיגען אַרטיקעל ווילען מיר אויסרעכענען די אונטערנעהמונגען און בעשעפטיגונגען, וועלכע געהערען צום עקאָנאָמישען-טעטיגקייטס געביט-אינדוסטרי און אויף וועלכע ס'שפּרייט זיך אויס די פעראָרדנונג פון מלוכה-פּרעזידענט וועגען אינדוסטרי-רעכט.

אָפּהענגיג פון די אופנים, ווי אַזוי די רעכטליכע פערהעלטנישען ווערען רעגולירט, קאָן מען די אונטערנעהמונגען און בעשעפטיגונגען איינטיילען אויף פאָלגענדע 3 גרופּעס:

רעגיסטראַציאָנעלע.

די דאָזיגע רעכטליכע קאַטעגאָריע נעהמט אַרום מלאכות, פאַר וועלכע ס'ווערט בעטראַכט.

די אויסאַרבייטונג פון באַנדאַזשען, העמפּשקעס, ווייס-לעדער, צוקערלעך, מוזיק- און אַפּטיק מכשירים, וואורשט, פּרעזלען, שנירען, באַנדער, דרעטלעך פון גאָלד און זילבער און זאַכען פון די דאָזיגע דרעטלעך ווי אויך בלעכער-ווערק, דאַך-דעקער, קופּערשמידען, בראָנזאָוויקעס, לאַקירער, קאַוואַלעס, קעסעלמאַכער, שלאָסער, פּאָקאָזשעס, יובילער, גאָלדשמידען, בראָווירער, ציינערמאַכער, שפּייזהאַקער, קריצער, בעדנער, סטעלמאַכער, טשעשלער, שניצער, טישלער, בערשטען-בינדער, קויבער-פלעכטער; שטוקאַטורען, מוי-ערער, אויוען-שטעלער (זדונעס), מאַלאַרזשעס און טאַפּעצירער; גאַרבער, קאַמאַשען שטעפּער, שוסטער, רימאַרזשעס, זאַטעלמאַכער; שניידער, קירזשנער, קאַפּעלושען און היטעלמאַכער; בעקער, קאָנדיטאָר, פלייש[ער] און קובאַרזשעס, שטריק-מאַכער, שמוקלער, בלומען-מאַכער, גלאָז-מאַכער, טעפּ מאַכער, פריזיר און פאָטאָגראַפיסטען.

ליצענזיאָנעלע (ערלויבנישען).

צו דער גרופּע געהערען הויזירער, פאַר וועלכע ס'ווערען בעטראַכט אַלע פעדינסט-בעשעפטיגונגען, וואָס ווערען אויסגעפיהרט זעלבסטשטענדיג, פּראָפעסיאָנעל און פּראָפיטליך, נישט אויף קיין שטענדיג זיץ-אָרט, ווי צב"ש:

1) פערקויף פון סחורות; 2) אויפקויף פון סחורות נישט ביי קיין סוחרים און אויף אַנדערע נישט בעשטימטע צום פערקויף ערטער מיט'ן ציל פון ווידער-פערקויף און 3) דאָס פאָרלייגען און אויספיהרען קליינע אַרבייטס לייסטונגען, ווי פערדרוסטעווען און פערלייטען כלים, רעפּערירען שערעס, שלייפען מעסערס, אָרייִנשטעלען שויבען.

קאָנצעסיאָנעלע.

די קאַטעגאָריע אונטערנעהמונגען און בעשעפטיגונגען נעמט אַרום: אינסטאַלאַציע פון וואַסערלייטונג, גאַז און עלעקטרי, קוימענקערער, אויסאַרבייטונג און פערקויף פון אויפרייס- און לעמ[...]שע מאַטעריאַלען, געוועהר און אַמוניציען הויז-ווירטשאַפט, האָטעלען, איינפוהר הייזער, מעבלירטע צימערן, פּענסיאָנאַטען, קאַרטען-הייזער, פּערמיס-לונגס-אונטערנעהמונגען ביים קויפען באַהן-בילעטען, שיף קאַרטען, עקספּעדירען דעם באַגאַזש פון די פּאַסאַזשירען און בכלל דאָס פערשאַפען אַלע אַרט בעקוועמליכקייטען אויף דער רייזע. אונטערנעהמונגען, וועלכע פערנעהמען זיך מיט פערטיידיגען די פּרעטענזיעס פון די געליפערטע ביים עקספּעדירען דעם באַגאַזש אויף די באַהנען און אַנדערע טראַנספּאָרט-אַנשטאַלטען; אונטערנעהמונגען, וועלכע אינפאָרמירען וועגען קרעדיט-בעציהונגען און צאָהל-פעהיגקייט פון אינדוסטריעלער, סוחרים און אַנדערע פּערזאָנען; אונטערנעהמונגען, וואָס האַנדלען מיט אַלטוואַרג (געניצטע אָנציהער, שיך, בעטגעוואַנד און אַנדערע אַלטע זאַכען פון מעטאַל און געוועבען, לאָמבאַרדען, באַרגען געלד אויף משכונות, ליציטאַציע-זאַלען; ראַקער (היצלעס).

דער האַנדעלס-מיניסטער האָט דאָס רעכט צו ערגענצען די אויסגערעכנטע אינדעקסען מיט פרישע עקאָנאָמישע פונקציעס, און איבערטראָגען מיט דער פערשטענדיגונג פון די רעכטליך ווירטשאַפטליכע אינסטאַנצען, געוויסע בעשעפטיגונגען און אונטערנעהמונגען פון איין קאַטעגאָריע צו דער צווייטער.

י. אינפעלד.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטפערען אויף יורידישע אָנפראַגען. וואָס ווערען בעגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

> **קופּאָן.**
> יורידישע אָפּטיילונג
> פון „נייעם פאָלקסבלאַט"
> בעים דערלאַנגען אַן אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן וועט מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.
> גילטיג דעם 20. יוני 1927.

5613. אַ לעזער פון רושנאָוויטש.

כל זמן דער רעזערוויסט איז נאָך נישט אַלט 26 יאָהר מוז ער האָבען אַן ערלויבניש פון דער מיליטער-מאַכט אויף אַן אויסלענדישען פּאַס. דער אומשטאַנד וואָס ער איז געבליבען מ'חיק'ן קאָנפי-גענט ענדערט נישט די לאַגע.

5614. בן אפרים 100.

אויב דאָס גרונד דירה-געלד פאַר'ן צימער איז נישט בעזונדער פעסטגעשטעלט געוואָרען, דאַרפט איהר בעצאָהלען דירה געלד פאַר'ן גאַנצען לאָקאַל לויט'ן פּראָצענט-סך, ווי פאַר'ן געוועלב געמיט קאָנט איהר זיך ווענדען אין אורזשאַנד ראַזשעמשי מיט אַ בקשה, אַז מען זאָל אייך פעסטשטעלען דאָס גרונד דירה-געלד פאַר יעדען אָביעקט בעזונדער.

5615. I. F.

5616. אַ שם. לעזערין פון פראַנציש-קאַנער ג. 6.

5617. ה. פּאָטעראַנק.

5618. אַ שם. לעזער פון פאָלקסבלאַט

5619. אַנ'אַבאָנענט פון זאַוואַדוקע.

5620. ווינער פון זשעראָמסקיעגאָ.

וועגען אייערע ענינים מוט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט אין רעדאַקציע טעגליך פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג, מיטברענגענדיג די ציימונג.

5921. קראַנגאַלד פון משענסטאָכאָוו.

נישט דער גאַנצער לאָקאַל נאָר בלויז דאָס צימער אין וועלכען ס'געפינט זיך די ביבליאָטעק איז בעפרייט פון לאָקאַל שטייער. פאַר דעם איבעריגען טייל פון לאָקאַל, וואָס איז פערנומען דורך אַ פּריוואַטען פּערזאָן מוז מען שוין וואוינונגס-שטייער בעצאָהלען. אַזעלכע פער זאָנען זיינען בעפרייט פון צאָהלען, וועלכע פערנעמען 1 צימער און קיך, יענע אַרבייטסלאָזע אָדער לעבען פון צעדעקל כב אונטערשטיצונג און האָלטען נישט קיינע סובלאָקאַטאָרען.

5622. פּאַרושענטשעווסקי.

אויב דער אַרבייטער איז געווען פערשריבען אין קראַנקען קאַסע האָט ער גלייכצייטיג געדאַרפט ווערען געמעלדען אויך אין אמט פאַר פערזיכערונגען פון אומגליקס פעלען. אויב מיט דעם זעלבען אַרבייטער האָט פּאַסירט אַ אומגליק ביי דער אַרבייט, וועט איהם די קראַנקען קאַסע היילען און ערפילען די געלד-רענטעס. אַ הר וועט דאָס אָבער שפּעטער מוזען דער קראַנקען-קאַסע אומקערען, ווייל די קראַנקען קאַסע סובסידירט נישט קיין אומגליקס-פעלען. אחוץ דעם וועט איהר נאָך בעשטראָפט ווערען פאַר נישט פערשרייבען דעם אַרבייטער אין פערזיכערונגס אמט און אויך מוזען בעצאָהלען מיטגלידס אָפּצאָהל פאַר דער גאַנצער צייט, וואָס ער איז פערשריבען אין קראַנקען קאַסע.

5623 אַ לעזער פון פּ. ב.

דער געליפערטער קאָן בעפּאָלמעכטיגען אַ קרוב צו פיהרען דעם פּראָצעס אין זיין נאָמען. די בעפּולמעכטיגונג דאַרף רעיענטאַל בעשטעטיגט ווערען. וואָס שייך די שאַנסען צו געווינען דעם פּראָצעס איז אָפּהענגיג דערפון צי אייך וועט געלונגען צו בעווייזען אויף דער געריכטס-פערהאַנדלונג, אַז די סיבה פון פערלאָזען די זומער-וואוינונג איז ווילגאָטש און נישט געאייגענטקייט פאַר אַ דאַטשע אָדער וואוינונגס לאָקאַל מיט אַנדערע ווערטער, אַז דאָס איבער-רייסען דעם אָפּמאַך איז פאָרגעקומען נישט צוליב אייער שולד.

Dr. St. HEINRICH
ספּעצ. פאַר קינדער- און אינערן-קראַנקהייטען.
פאַמאַרסקאַ 10, טעל. 47-67
עמפפאַנגט פון 4 ביז 6 נאָכמיטאָג, אויך און
זשעכאָוויק אין דער
Willa Sokołowskiego
obok dworca.

Dr. med. **M. GLAZER**
ul. ZIELONA Nr. 6
טעלעפאָן 45-49
הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 8—9.30, 12—2 און 7—8 אָוו.

די, וועלכע אזעוו האָט פעראַטען.

בעאַרבייט פאַר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט" לויט פערשידענע מאַטעריאַלען פון ל. בראַנט.

92

דער צענטראַל-קאָמיטעט האָט בעשלאָסען, אַז קיינער פון די, וועלכע זענען בעגאַנגען צו אזעוו'ן אויפ'ן פערהער, זאָל נישט מיטנעהמען מיט זיך קיין געוועהר: מ'האָט מורא געהאַט אַז אין פאַל פון בעשפרעך זאָלען די „ראַוואָלווערען" נישט אָנהויבען אליין צו שיסען", און עס זאָל נישט געמאַכט ווערען אַ סוף צו אזעוו'ן געגען די פאַריס-בעשטימטע פּלענער.

פּאָוויגקאָוו, משעלקאָוו און בערדאַ זענען שפּעט אין אָוונט בעקומען צו אזעוו'ן. דער פערהער האָט געדויערט עטליכע שעה.

— אונז איז בעוואוסט,—האָבען זיי בעמעלדען אזעוו'ן,—אַז דעם 11-טען נאָוועמבער ביסטו געווען ביי לאָפּוכין'ען אין פּעטערבורג.

— איך בין ביי לאָפּוכין'ען נישט געווען,—האָט אזעוו גע ענטפערט.

— וואו זשע ביסטו געווען?

— איך בין געווען אין בערלין, אין האָטעל „קערטש".

— מיר ווייסען, אַז דו ביסט אין „קערטש" נישט געווען. אזעוו האָט זיך צולאַכט.

— ס'איז לעכערליך, איך בין דאָרט יאָ געווען!

— דו ביסט נישט געווען.

— כ'בין יאָ געווען. איבריגענס, וואָס איז דאָס פאַר אַ גע-שפּרעך!?—אזעוו האָט זיך אויסגעגלייכט און אויפגעהויבען דעם קאָפּ:—מיין פערזאָנליכקייט זאָגט עדות פאַר מיר.

— איך בין אַ מיטגליד פון צענטראַל-קאָמיטעט!—האָט נאָך אַ פּויזע פולים מיט שטאָלץ אויסגעשריען אזעוו, אַרומשפּאַנ-צירענדיג נערוועז איבער'ן צימער.

— מיר לעגען דיר פאָר אַ בעדינג,—האָט ערקלערט משערגאָוו, — דערצעהל אָפענהערציג וועגען דיינע בעציהונגען מיט דער פּאָליציי. מיר האָבען נישט בדעה אומצוברענגען דיין פאַמיליע. דיעגאַיעוו (דער בעריהמטער פּראָוואָקאַטאָר, ל. ב.) לעבט נאָך אַזוי'ן היינטיגען טאָג אין אַמעריקע.

אזעוו האָט נישט געענטפערט, נאָר האָט געהאַלטען אין איין שפּרייזען איבער'ן צימער און נערוועזירט איין פּאַפּיראָס נאָכ'ן אַנדערען.

— אָננעהמען אונזער פאָרשלאָג איז אין דיינע אינטערע-סען,—האָט נאָכאַמאָל געזאָגט משערגאָוו.

אזעוו האָט נישט געענטפערט. אין צימער איז געווען שטיל. אזעוו איז לאַנג אַרומגעגאַנגען איבער דער שטוב, דערנאָך האָט ער זיך אָפּגעשטעלט, ר'אַיז צוגעגאַנגען צו משערגאָוו'ן, איהם פרייגעקוקט גלייך אין די אויגען און געזאָגט מיט אַ ציטערנ-דיגען שטים:

— וואַסקאַ! מיר האָבען אַזוי פיל יאָהרען געלעבט גע פריי און איבערגעגעבען. מיר האָבען געאַרבייט צוזאַמען די קענסט מיך... ווי אַזוי האָסטו געקאָנט קומען צו מיר מיט אַזאַ... מיט אַזאַ מיאוס'ען פערדאַכט?

נאָר זיינע רייד, זיין ציטערדיגע שטים האָבען שוין נישט געמאַכט קיין איינדרוק. פאַר די שליחים פון צענטראַל קאָמיטעט איז געווען קלאָר, אַז אָט דער מענש, דער אַלטער חבר, פריינד און פיהרער איז יאָהרען-לאַנג געווען אַ פערעטער און האָט אומגעבראַכט אַהין אַ שיער חברים פון דער פּאַרטיי, פון דער רעוואָלוציאָנערער אַרבייט.

משערגאָוו האָט זיך געווענדעט צו אזעוו'ן:

— מיר גיבען דיר אַ טערמין צו דערצעהלען אונז אָפענהערציג וועגען דיינע בעציהונגען מיט דער פּאָליציי—ביז מאָרגען 12 אַ זייגער. דו קאָנסט זיך איבערלעגען וועגען אונזער פאָרשלאָג.

— איך האָב נישט וואָס צו טראַכטען,—האָט אזעוו גע-ענטפערט.

מאָרגען 12 אַ זייגער ווילען מיר זיך האַלטען פריי פון יעטוועדע התחייבות,—האָט ביים געזעגענען זיך געזאָגט סאַווינקאָוו.

אזעוו האָט צוגעזאָגט אויף מאָרגען 12 בייטאָג צו קומען אין צענטראַל-קאָמיטעט. משערגאָוו, סאַווינקאָוו און בערדאַ זע-נען אוועק. ס'איז געווען אַרום 2 אַ זייגער ביינאַכט.

תיכף, ווי די דעלעגאַטען פון צענטראַל-קאָמיטעט זענען אַרויס, האָט אזעוו אין דער גרעסטער איילעניש גענומען זיך גרייטען צום אַנטלויפען. דער פרוי זיינער, וועלכע האָט בלינד געגלויבט איהר מאַן, האָט ער ערקלערט, אַז ער מוז אויף אַ געוויסע צייט אַוועקפאָהרען. כדי צו זאַמלען די נויטיגע מאַטע-ריאַלען פאַר רעהאַביליטאַציע, אינצט,— האָט ער ערקלערט,—איז ער סיי ווי סיי נישט בכח זיך צו פערטיידיגען, ווייל „זיי" האָבען שוין בעשלאָסען איהם צו דער'הרג'ענען; ער וועט אָבער אָנגעבען זיך אומקאָהה צו מיט בעווייזע און וועט פערטיידיגען זיין כבוד.

די פרוי האָט איהם געגלויבט און זי האָט איהם אפילו בעגלייט ביז צום באַהן-וואָקזאַל, וואוהין ער האָט זיך געאיילט, כדי נישט צו פערשפּעטיגען צום צוג, וואָס איז אָפּגעגאַנגען אין דער פריה קיין קעלן.

אויפ'ן וועג איז ער געווען שרעקליך דענערווירט און צו-רודערט, איהם האָט זיך אַלץ אויסגעדאַכט, אַז די רעוואָלוציאָ-נערען האָבען אומעטום אַוועקגעשטעלט פּאַטרולען, וואָס זאָלען איהם אַפּהיטען. ס'האָט זיך איהם אויסגעדאַכט, אַז יעדער מענש, וועלכען זיי האָבען געטראָפען אויפ'ן וועג איז אָדער אַ רעוואָ-לוציאָנער, אָדער אַ געיונגענער פּריוואַטער דעטעקטיוו.

אין דער ווירקליכקייט זענען קיין שום פּאַטרולען אויפ'ן וועג נישט געווען. אויף בולוואַר דע ראַספּאַי, דער גאַס, וואו אזעוו האָט געוואוינט, אַרום זיין הויז, זענען לויט זייער איינגע-נער איניציאַטיוו אַרומגעגאַנגען בעוואָפענט מיט רעוואָלווערען, די פּאַרטיי מיטגלידער זענזינאָוו און סליעטאָוו. זיי זענען געווען גרייט אין אַ פאַסיגען מאָמענט איהם צו דערשיסען, נאָר זייער פּלאַן האָבען זיי נישט אויסגעפיהרט, און אַרומדרעהענדיג זיך אַ געוויסע צייט פאַר'ן הויז, זענען זיי אוועק.

אין צענטראַל-קאָמיטעט צום בעשטימטען טערמין איז אזעוו נישט געקומען.

(פאָרטזעצונג קומט).

וואס שלום אש האט געזעהן אין ארץ ישראל.

(פון אש'ס רעפעראט אין פאריז).

אין דער פאריזער וואך האט שלום אש אין פאריז געהאלטען א רעפעראט וועגען ארץ-ישראל.

אין „פאריזער היינט" געפינען מיר פאלגענדען בעריכט וועגען אש'ס רעפעראט:

שלום אש'ס רעפעראט וועגען ארץ ישראל, וועלכער איז פארגעקומען דינסטאג אין לא קרי-טעאטער, האט צוגעצויגען א גרויסען יודישען עולם. ה' יאהרבלום עפענט אין נאמען פון פועלי-ציון (רעכטע) דעם אוונד מיט א ווארימער בעגריסונג פאר שלום אש'ן. דער העברעאישער דיכטער זלמן שניאור זאגט אויך עטליכע בעגריסונגס-ווער-טער און דאס ווארט בעקומט שלום אש.

— מען האט וועגען מיר געזאגט, אז איך בין נישט קיין פארטיי-מענש, איך לייקען עס אפ, איך בין יא א פארטיי-מענש, נאר איך האב פיל פארטייען... איך בין אין א סך פארטייען.

זעה איך א שעהנע זאך אין „בונד" — ווער איך א בונדיסט, געפעלט מיר די יודישע קאלאניזאציע ביי די באל-שעוויקעס, האלט איך מיט זיי, איז דא שעהנעס ביי די ציוניסטען, בין איך אין זייערע רייהען — אפט מאל ווער איך נאר א פרומער יוד!

איצט — זאגט ווייטער אש — קום איך פון ארץ-ישראל, איך קום נישט א בעגייסטערטער, נאר מיט אן'אנגעווא-רימטע הארץ, און דאס דוקא צוליב דעם קריזיס אפשר ווען איך טרעף זיי אלע זאטע, צופרידענע וואלט איך זיי פיינד בעקומען, אבער איך האב דארט גע-הערט פיל קרעכצען. זעהר פיל יודישע קרעכצען הערט מען אין ארץ-ישראל — און דארט טוט זיך איצט א הייליגע ארבייט!

איך בין נישט געווארען קיין בעסע-רער ציוניסט נאך מיין איצטיגער רייזע, איך בין נישט געווארען קיין בעסערער יוד — איך בין געווארען א בעסערער מענש!

עס שאפט זיך דארט א נייע יודישע פסיכאלאגיע, עס שאפט זיך די רעגי-רונגס-אידעע פון יודישען פאלק. דאס יודישע פאלק האט אויך ביז איצט געהאט א אידעע פון געמיינשאפט, אבער דאס איז געוועזען א נעגאטיווער קאלעקטיוויזם, איצט האט עס א פא-זיטיווע.

אלע שיכטען פונ'ם ארבייטער ביז דעם בורזשוי זעגען איבערגענומען מיט דעם געפיהל, אז זיי טוען עפעס פאר דעם יודישען פאלק און נישט בלויז פאר זיך אליין. דאס גיט זיי און ס-דויער.

ווי זעהט איצט אויס פאקטיש די לאגע אין לאנד? די אלטע קאלאניעס, (ראטשילד שטיצע) זענען איצט רייך און איבערגעזעטיגט און פערוואנדעלט זיך אין אונסימפאטישע גרויס-שטעטישע ביזנעס-לייט, וואס זוכען וואס מעהר צו שפעקולירען מיט דעם פערדינסט און האבען נישט קיין זעהר פאלעראנ-טע בעציהונג צום יודישען ארבייטער.

עס איז בכלל א פראגע פארוואס צאהלען די רייכע קאלאניסטען נישט אפ זייער חוב? די שטיצע וואס מ'האט זיי געגעבען.

פיל זאגען, אז די אראבער זענען בעדואה'ס, דאס איז א גרויסער ליגען. איך האב געזעהן די אראבער מיט 20 יאהר, מיט 14 יאהר צוריק און איצט, די יודישע קאלאניזאציע האט אויף זיי געהאט א ריזיגע ווירקונג, האט זיי קול-טורעל און עקאנאמיש שטארק אויפגע-הויבען. עס איז נישטא וואס זיי צו בעדויערען און האבען מיטלייד מיט זיי — זיי האבען בלויז געוואונען.

כ'האב אפט געטראכט: די ציוניסטען נעמען צו אזוי פיל געלד, יוצא מיבן זיי דאס אהין? נאר אז איך האב דער-זעהן די גרויסע אויפטואן פון די לעצ-טע יאהרען, כ'האב דערזעהן די אונגעזנ-ליכע, וואונדערבארע תבואה-פעלדער, וואו רייכע שווערע זאנגען האבען גע-בויגען זייערע קעפ האב איך דערזעהן די גרויסע ווירקונג פון דעם פאמש. איך גלויב — אז זיי קענען אייך געבען א קלארען דין-וחשבון פון די אלע געל-דער!

דאס געלד פון פאלק איז נישט פער-פאלען געווארען. עס איז פערצווייפ-לט, פערפיצפאכט געווארען.

ווי זעהט אויס דאס לעבען אין די ארבייטער-קאלאניעס אויף די ציוניס-טישע ערד?

דער גרויסער דיכטער גיט א בונטע בילד פון די שווערע, הארטע, ביטערע טעג, וועלכע די חלוצים לעבען איבער. אש איז געוועזען אין דער ארבייטער-קאלאניע עין ח׳ור — דארט דארף מען נישט קיין געלד שטיצע, ווייל די קא-לאניע הויבט אליין אן צו געבען ריוח. זייער לעבען — דאס קאמונע-לעבען איז א קייט פון אפפערוויליגקייט פאר א גרויסען אידעאל. די מענשען ארבייטען שווער. זיי האבען א מדבר אין א גן-עדן פערוואנדעלט. א וויסטעניש האט מיט זייער שווייס און בלוט אויס-געבלהט און וואס האבען זיי? גאר-נישט! קיינער פערמאגט גארנישט! אפילו דאס העמד געהערט נישט צו איהם — זיי האבען בלויז אן'אידעאל. ווי-זשע בויגט מען נישט דעם קאפ פאר אזעלכע מענשען, ווי זאל מען פאר זיי נישט קיין דרך ארץ האבען.

בכלל פיהרט זיך די קאלאניע ווי אן'אבגעזונדערטע רעפובליק—אלץ וואס מען פערבויכט ווערט אליין אויסגע-ארבייט.

שווער איז די לאגע אין דער „חסידים קאלאניע". דער יאבלאנער רבי, וועל-כען איך האב געטראפען אין פעלד, ווי ער האט מיט פערבלוטיגטע הענד ארויסגעריסען א שווערען שטיין פון זיין פעלד, די שוואכערע „די פסולת", ווי דער רבי אליין זאגט, האט ער אוועקגעשיקט. עס זענען געבליבען די שטארקערע, אבער זייער לאגע איז א קלאגעדיגע, די מענשען זענען זעהר נישט צוגעפאסט פאר ארץ ישראל, און חוץ דעם געלינגען זיי נישט די אונ-טערנעהמונגען, אבער זיי וועלען אויס-האלטען „מיט'ן רבי'נס כח" אין עפלי-כע יאהר ארום וועלען זיי האבען א שעהנע קאלאניע.

אין לאנד איז א קריזיס, ווער איז שולדיג? די צו גרויסע און נישט פער-פלאנטע עמיגראציע און די ענגלישע רע-גירונג. די ענגלישע רעגירונג נעמט צו א פירטעל פון די שווער אויסגעארבע-טעטע יודישע תביאות, מען נעמט ביי יודען א צעהן מאל גרעסערען שטייער ווי ביי אראבער — און דאס דעמאלסט, ווען אן'אנדער מלוכה טוט אזוי פיעל פאר יודישער עמיגראציע.

מען דארף זאגען דעם אמת, ביים ירדן האב איך געזעהען ריזיגע שטרע-קעס, בעוואוסטע פרוכטבארע ערד, וואס שטעהען לעדיג, דאס איז רעגירונגס-בעזיץ. די ענגלישע רעגירונג האט עס אוועקגעגעבען די אראבער, וועלכע האבען עס געלאזען נישט בעארבייט. ענגלאנד רעספעקטירט נישט איהר צו-זאג.

אבער שולדיג זענען אויך מיר יודען, ווייל נאר א גאנץ קליינער טייל פון יודישען פאלק רופט זיך אב אויף דער ארבייט — דאס יודישע פאלק שטעהט נאך אלץ פון דער ווייטענס.

אש רעדט נאך ארום די פערטע עליה, ער רעדט מיט צארן וועגען די גרויסע געלדער — 8 מיליאן פונט — וועלכע זענען פערטון געווארען אויף הייזער-בוי אין תל אביב, בעצאהלט געווארען פאר די זאמדען פון תל-אביב.

און ער פערענדיגט זיין רעדע מיט א הייסען רוף — דארט בויט זיך, זיי מאטערען זיך און מען דארף אן'אקסעל אונטערשטעלען!

סער אלפרעד מאנד — אנ'אונפא-פולערער פאליטיקער.

(ענדע פון דער 3-טע זייט).

אלפרעד מאנד געדארפט רעזיגנירען פון פארלאמענט ווי נאר ער איז אריבער צו די קאנסערוואטארען, ווייל ער איז דאך אויסגעקליבען געווארען ווי א ליבעראל. האט אבער סער אלפרעד מאנד מורא נאך אמאל צו שטעהן אין וואהלען, טא-מער וועט ער דאס מאל דורכפאלען. רעפרעזענטירט ער אין פארלאמענט אלס קאנסערוואטאר א ליבעראלען דיס-טריקט. פעדרייסט עס מיט רעכט דער ליבעראלער פרעסע און דעם נייעם טשערמאן פון דער ענגלישער ליבערא-לער ארגאניזאציע (סער הערבערט סא-מועל), און מען שרייט צו איהם „רע-זיגניר!" אבער ער מאכט זיך נישט הע-רענדיג און נישט-וויסענדיג. האט איהם סער הערבערט סאמועל פערגליכען צו „די כינעזישע גענעראלען, וועלכע אטא-קירען פלוצלינג דאס, וואס זיי זענען בעגאנגען פעררייניגען".

אנב, איז טאקע אינטערעסאנט צו פערגלייכען אט די צוויי ענגליש-יודי-שע פאליטיקער.

סער הערבערט סאמיועל איז פול מיט טאקט און מאס. אלס שטאטסמאן איז ער דער עכטער ענגלישמאן. און ער האט דעם צוטרויען און אכטונג צו זיך, וואס געצעהלטע ענגלישע פאליטיקער האבען, כאטש סער הערבערט סאמיועל איז א יוד, און א נאציאנאלער יוד ווי סער אלפרעד מאנד.

סער אלפרעד מאנד, ווידער, איז אפשר מינקט אזוי פעהיג ווי סער הער-בערט סאמיועל, נאר מאס און טאקט פעהלט איהם, און זיינע פאליטישע פריינד אפילו האבען איהם נישט ליב. און אין די אויגען פון די ענגלישע מא-סען איז ער נאך אלץ דער דייטש-יו-דישער מיליאנער.

איצט, ווי געזאגט, חנפ'עט זיך סער אלפרעד מאנד צו די רעאקציאנערסטע ענגלישע עלעמענטען. ער וויל ווערען זייער פיהרער. דער געוועזענער ליבע-ראל, דער יודישער מיליאנער פון דייטשער אפשטאמונג וויל ווערען דער פיהרער פון דעם אנטיסעמיטישסטען פליגעל פון דער קאנסערוואטיווער פאר-טיי, פון דער „מארנינג פאסט" קליקע.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32.
ספעציאליסט פאר אויג, מאגען און פרי-
נער-שוואכע קראנקהייטען. 836
איז צוריקגעקעהרט.
טלגנג מיט קאטרעק-לאמפען (הער-אויספאל)
נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענר

אין פלאמען פון ליבע און האס

(45 (ראמאן).

— איך וואלט זעהר געוואלט אייך זעהן ווידער-אמאל..

— ס'איז אונמעגליך! — האט זי אפגעענטפערט, נישט פערטראכטענדיג זיך.

— זאגט עס נישט, פריילין אידא... איך לעב נאר מיט'ן געדאנק וועגען אייך... און דער איינציגער חלום מיינער איז, אז איהר זאלט מיך ווען-נישט איז ליב קריגען!

יהודית האט גארנישט געענטפערט. אינגאנצען אפשטויסען איהם האט זי דאך נישט בדעה געהאט.

אבער — דאס, וואס עס האט זיך אפגעטון אין איהר ארעמען הארצען, איג'ם הארצען, וואס איז גיטווילינ בעגאנגען פאר א קרבן — אט דאס איז שווער צו בעשרייבען.

— איך וועל באלד אוועק! — האט זיך קארל אפגערופען — הערט מיך נאר אויס א ווייל. איך האב אייך ליב אמת'דיג און שטארק. גלויבט מיר בנאמנות, פריילין אידא, און אויב איהר פיהלט, אז איהר קענט מיך נאך אמאל ליב קריגען, טא בעהאלט ביי מיר נישט צו די לעצטע האפענונג, און פאלגט מיר מיין הייסע בקשה צו אייך: קומט אהערצו אפטערס אין דער דאזיגער אליעע! איך וויס דאך, אז איהר האט דא זעהר ליב צו שפאצירען..

— צו וואס דארף איך דא שפאצירען? — האט יהודית אויסגעריפען א שטארק אויפגערעגטע פון דעם מערדערס חוצפה.

— ווייל איך — האט ער קאלטבלוטיג געענטפערט — געה דא אויך יעדען אווענד... איך וועל דא ווארטען אויף אייך... אויב איך וועל אייך נישט טרעפען אויף דעם ארט, וועט עס בעדייטען, אז איהר קענט מיך בשום אופן נישט ליב קריגען... און — אויב איהר וועט יא קומען, וועט עס זיין א בעווייז, אז איך דארף נישט פערלירען די האפענונג.

קארל'ען איז גאר נישט איינגעפאלען א קלעהר צו טון, וואס עס טוט זיך אין דעם מיידעלס נשמה; זיין ליבע האט איהם פולשטענדיג פערבלענדט, און ער האט ווייטער אריינגע-רעדט אין איהר:

— נו... און אלס צייכען, אז איהר טראכט וועגען מיר, שיקט צו א בלום צו אייער בלוזקע... אויב איך וועל זיך אמאל דערנעהנטערען צו אייך, און די בלום וועט ארונטערפאלען פאר מיר, וועל איך וויסען, אז איהר דערלויבט מיר, איך זאל אייך ליב האבען...

יהודית האט זיך א ווייל פערטראכט. זי האט זיך גע-דארפט דעצידירען אויף זעהר א וויכטיגע זאך.

זי האט גוט פערשטאנען, אז אין איהר תשובה אנבעלאנגט איהר גאנצער כבוד און לעבען. אלץ האט זיך איצט געוואגט אן איין ווארט.

זי איז אבער געבליבען רוהיג און איבערלעגט.

אויב זי האט געשטעלט אין קאן איהר לעבען, איז עס געווען כדי צו ראטעווען איהר פאטער, אט דעם ארעמען אומ-שולדיגען מענשען, וועלכער האט אין גרויס פערצווייפלונג גע-ווארט אויפ'ן טויט.

זי האט זיך, נעבעך, געטרייסט מיט דער קנאפער טרייסט, אז שפעטער, ווען זי וועט אלץ אויספועל'ן, וואס זי דארף, וועט זי בעקומען איהר שכר! און ווען אפילו — האט זי געטראכט — איך זאל נישט בעקומען די מאראלישע בעלוינונג, וועט דאך מיין געוויסען זיין רוהיג, און בעקומען זיין סאטיספאקציע.

זי האט זיך, אלזא, געמוזט דעצידירען...

— גוט! — האט זי ארויסגעזאגט מיט אן'ענערגישער שטימע — איך בין מסכים אויף אייער פארשלאג!

און זי איז שנעל אוועק — גיכער, געשלאסען, ווי מיט דער כונה מעהר נישט צו רעדען, און מעהר היינט נישט צו הערען קארל'ס רייד.

קארל האט זי נאכגעקוקט ביז זי איז נישט פערשוואונדען צווישען דער פינסטערניש פון די בוימער.

— זי וועט שוין זיין מיינע! — האט ער ארויסגעשעפטשעט מיט א טריאומפירענדען שמייכעל.

ער האט מיט גרויס דערלייכטערונג אויפגעאטעמט.

— א סימן זי האט נישט ליב דעם יונגען לעוטענאנט... אנישט וואלט דאך דער ענין א סך שווערער אנגעקומען.

יהודית איז דערווייל צוגעקומען צו איהר שטוב.

— גוט מיינער! — האט אלץ אין איהר געשריען — גיב מיר כוח און דרייסטקייט ווי-געהעריג אפצושפילען די דאזיגע מיאוס'ע קאמעדיע, כדי צו ראטעווען מיין אייגענעם פאטער און נוקם זיין זיך פאר דעם טויט פון מיין געליבטען קורט'ס פאטער!

זי איז אריינגעלאפען אין איהר ווייסען מיידעלשען צימער'ל, און אנידערגעפאלען אויפ'ן בעט, בעגיסענדיג זיך מיט טרעהרען.

קארל דרייוויק איז צו דערזעלבער צייט אנגעקומען אין זיין פאבריק.

ער איז געווען אויסערגעוועהנליך גליקליך, און געפיהלט א נויטיגקייט צו טיילען זיך מיט עמיצען מיט זיין אומגעריכטער גרויסער פרייד.

ער האט זיין ברודער, ווי געוועהנליך, געטראפען ביים קאמין.

— וואס האט פאסירט? — האט גערופען א פרעג געטאן — האסט עפיס בעקומען א גוטע בשורה? אפשר איז עפיס דא א פרעהליכע ידיעה פון פראנט?

— ניין, גוטער ברודער, נישט דאס!

— איז וואס, א שטייגער?

— איך בין פערליבט!

— דו?

— יא! וואס וואונדערסטו זיך אזוי?!

— איך האב נישט גערעכענט, אז דיין הארץ קאן ווייך ווערען צו אזא מין איידעלען געפיהל!.. נו, און דו ביזט געליבט געגענזייטיג?

— דאס נאך דערווייל נישט! איך בין אבער איבערצייגט, אז דאס וועט קומען.

— קאן איך וויסען, וועמען דו האסט עס אזוי ליב? — האט דער קראנקער א פרעג געטון מיט בולט'ער איראניע — ס'ארע פרוי, צום ביישפיל, איז עס געפאלען א קרבן פון דיין איידעל הארץ?

— שפעטער! שפעטער וועסטו זיך דערוויסען!

(פארזעצונג קומט).

K. Kludski פֿון דער וועלט פֿון דער גרעסטער צירק

4 מאַשט-בוימער, 3 אַרענעס, 2 סצענעס, רוימישער יאַגד-טאָר.

560 פּערזאָן, 300 אַרטיסטען פֿון אַלע פֿעלקער, 600 חיות פֿון אַלע וועלט-טיילען, ריזען היפּאָפּאָטאַם, וועלכער וועגט 2500 קילא. 25 העלפֿאַנטען, 50 לייבען, 50 טיגערס, 50 חיַסע, ברוינעמע און חיַסע בערען. אַ סטאַדע וועלף און היענעס, לאַמפּאַרטען. יאַגוּאַרס און פּוניעס, 100 מאַלפּעס פֿערשיידענע סאָרטען, 150 פֿערד פֿון די איידעלסטע ראַסען. 657

קומט אין מאַרגו פּאַרק.

מיט 3 צוגען נאָך לאָדז מיט דער פֿאַבריקס-באַהן און וועט אויפֿשטעלען זיין געביידע ביים רוג נאַרוטאָוויטש-גאַס און טראַמוואַיאַווע (נעבענאיבער דער האַנדעלס-שולע און סטאַשיץ-פּאַרק)

וואַסער-היילאַנשטאַלט

איינגעאָרדענט לויט די נייעסטע סיסטעמען, איינציגע אין לאָדז, עמפּפֿעהלט: הייל-בעדער, טוש-בעדער, טושען, האַלב-בעדער א. אַז. וו.

סאַנאַטאָריום „UNITAS"

656 **Łódź, Pusta № 19.**

מאָג- ווי המאָג און ערשעפּינג,

ווי אויך מאַגען-פֿערדאַרבונג, לעבער-קראַנקהייטען, נירען, גאַל-שטיינער, רעוומאַטיזם, אַרטעריאָ־סקלעראָזע, העמאָרידען-וועהטאַ־גען קומען פֿון צולייב דער שלעכטער שטאָף-ווערקסלונג און פֿאַראונרייניגונג פֿון בלוט און מאַגישלִיכען אָרגאַניזם.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LADERA

פֿירקען צו אַ גוטער שטאָף-ענדערונג, ערוועקען צו פֿערדייען, רייניגען אָס בלוט און אַלערערשט מאַכען געזונד דעם מאַגען און ברענגען צו אַ רעגולערע פֿונקציע פֿון דער לע־בער און נירען. וואָרי בעזייטיגען שטילגאַנג, און

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

בעזייטיגען פֿון אָרגאַניזם די נישט פֿערדייטע רעשטלעך, ווי אויך בעקעמפֿען דאָס שאַפֿען זיך פֿון פֿערוצינגען, וואָס זיינען גורם צו רעוומאַטיזם און אַטרעטיום.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

בעזייטיגען און פֿערהיטען דאָס שאַפֿען זיך פֿון גאַל-שטיי־נער און פֿערמילדערן די העמאָריד-שמערצען.

די פּרייזען אַ האַלבע שאַכטעל 1.50 זל.
אַ דאָפּעלטע שאַכטעל 2.50 זל.
צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען און אַפּטייק-סקלאַדעס. 961

Dr. med.
BRAUN
פּאַלודניאַווא 23
טעלעפֿאָן 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פֿאַר הויט און וועגעריִשע קראַנקהייטען און מענער - שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האָר-אויספֿאַל)
נעמט אָן פֿון 9—12 פֿריה און פֿון 5 — 8 אָוונט

הייל-פּעדאַגאָגישע קורסען
פֿאַר שוואַכבעפֿעהיגטע און שווערערציהבאַרע קינדער. שפּראַכשטערונגען (שטאַמלען, מויגשטומהייט)

Dr. med. A. Szmirgeld

נערווען-אַרצט.
עלעקטריזאַציעס, ליכטהייל-אַפּאַראַטען.
CEGIELNIANA 6, tel. 51-89
נעמט אָן פֿון 5 — 7 אָוונט.

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Pr. Narutowicza 25 (Dzielna) tel. 44-10.
ספּעציאַליסט פֿאַר נירען, בלאַזען און האַרן - קראַנקהייטען.
נעמט אָן פֿון 1 ביז 2 און פֿון 4 ביז 7 אָוונט.

Dr. med.
L. Pikielny

ספּעציאַל-אַרצט פֿאַר נירען, בלאַזען און האַרן - קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
נעמט אָן פֿון 4—7 אָוו. 96

Dr. H. WOŁKOWYSKI

זאַכאַדניאַ 57 (צעגעלנ. 19)
טעלעפֿאָן 19-94.
ספּעציאַל-אַרצט פֿאַר הויט-און וועגעריִשע קראַנקהייטען, מע־נער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
נעהמט אָן פֿון 5—8 אָוונט, פֿרויען פֿון 4—5. ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
603

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פֿאַר הויט, האָר און וועגעריִשע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.
נעמט אָן פֿון 8—9 און אָוונט.

Dr. ADAM
GROSGLIK

Al. Kościuszki 27, tel. 51-78
הויט און וועגעריִשע קראַנ־קהייטען און ליכט-הייל אינסט. נעמט אָן פֿון 4—7 און אָוונט.

פֿרעגט נישט וועגען „COSMOPOLIS"

די יוגנט, וועלכע האָבען בענוצט נאָר דאָס איינע מיטעל, נאָר פֿרעגט די, וועלכע האָבען בענוצט אַלע מיטלען און זיי וועלען אייך זאָגען, אַז דאָס ערפֿאָלגרייכסטע פֿון זיי, דאָס אַנגענעהמע אין דער אַנווענדונג און דאָס ווירקזאַמסטע איז נאָר

COSMOPOLIS

וואָס הײלט מיט ערפֿאָלג און בעהאַלט אויסגעצייכנעט די פֿרישקייט פֿון פּנים, הענד און קערפּער.

קאָסמאָפּאָליס איז נישט קיין קרעם
קאָסמאָפּאָליס איז נישט קיין פּאַסטע צום געזיכט.
קאָסמאָפּאָליס איז אינגאַנצען עפּעס נייעס און ביז איצט נאָך נישט געווען.

הויפּט-סקלאַד אין פּוילען: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, LUBIECKIEGO 5

צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען, אַפּטייק-סקלאַדען און פּאַרפֿומעריע-געשעפֿטען. פּרייז 2.50 זל. פֿאַר שטיק. ווען מ'קריגט נישט, דאַרף מען זיך ווענדען צום הויפּט-סקלאַד פֿאַר פּוילען. די קאָסטען פֿון דער פּראָווינץ ווערט פֿראַנקאָ געשיקט נאָך בעקומען איבעראויס 2.75 אָדער 8.25 אויף אַ נאָכנאַהמע.

היט זיך פֿאַר פֿעלשונגען!

883

פֿערטרעטער אויף בעזונדערע שטעט אויף איינענער רעכנונג ווערען געזוכט.

עטשניצע פֿון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפֿען פֿון 9 פֿריה ביז 7 אָוונט

ד״ר וואַליצקי	נאָז, האַלז, אויערן-קר.	3—4
ד״ר טרישנער	קינדער-קראַנקהייטען	12—9½, 4—5
ד״ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11
ד״ר לוביטש	הויט-און געשלעכטס קר.	2—12
ד״ר שמירגעלד	נערווען און גמיטהקר.	1—3
ד״ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	12,30—
ד״ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	1 —
ד״ר בערנסאָן	פֿרויען און געבורטס-הילף	3—4

ספּעציאַל-קאַבינעטן, שפּר ד-שטראַהלען ווי שטראַלען א. ז. ו., ... קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג, אַנ־טערזוכונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויך ... — וויזיטען אין שטאָט — און לאַבאָראַטאָריע אַנאַליזען ... 2120

אימפֿונגען געגען שקאַרלאַטין.

... דער לעטשניצע איז בעקומען געוואָרען אַ דענטיסטישער קאַבינעט ...

ד״ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	2—10
ד״ר לאָזשינסקאַ סטאַראַשעלסקאַ	צאָהן-אַרצט	3—7

קינסטליכע ציין, קראָנען, פּלאָמבען א. אַ. וו. די לעטשניצע איז אָפֿען אויך ...

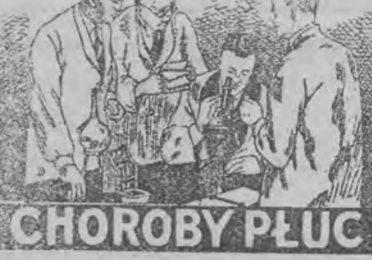

לונגען-קראַנקהייטען!

רעקאָמענדירט דורך די חשובע דאָקטוירים

Balsam Thlocolan Aqe

בּיי סוכאָטעס, בראָנכיט, הוסט פֿאַרשלײמטערט בּיי ... פֿערשטאַרקט דעם אָרגאַניזם און דעם אַלגעמיינעם צושטאַנד פֿון קראַנקען, פֿערגרעסערט די וואָג פֿון קערפּער „Balsám Thlocolán Aqe" פֿערקויפֿען אַפּטייקען. פֿערלאַנגט נור אין אָריגינעלער פּאַקונג פֿון דער אַפּטייק 2071 **A. Gąsecki w Warszawie, ul. Leszno 41**

לעטשניצע „Sanitas" Cegielniana 29, tel. 44-51.

פֿון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטע, דענטיסט.-קאַבינ.

נעמען אָן פֿאָלגענדע דר.:
ד״ר ענגעל
„ פֿריד
„ גערשטיין
„ גוטשטאַט
„ אימיד
„ איציגזאָן
„ קאַצענעלזאָן
„ ס. קאַנטאָר
„ לעווינזאָן
„ פֿרוי לעווינזאָן

ד״ר לאַסקי
„ ש. מאַלאַוויסט
„ מאַרדכאַוויטש
„ פּריבולסקי
„ ה. ראַקאָווסקי
„ ג. ראָזענבערג
„ פֿרוי ראָזענבלאַט
„ שאַיעראַוויטש
„ א. שטיינבערג
„ י. שטיינבערג

צאָהן-ערצטע
צוקער, גרינשטיין-האַרקאַווי
קרעניצקאַ-ציפּין, שאַצקאַ
921

טליתים-פֿאַבריק

אויסגעצייכנעט פֿון וואָלענע, האַלב-וואָלענע זיידענע טליתים צו האָלזע, ווי אויך טליתים-קטנים הורט און דעטאַיל מיט אויפֿגאַ־מינגען, אויך גאַרטלען, שפּאַניעס און ציצית צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל

בּיי א. ה. ציבריגאַווסקי, קאַמיענאַ 1,
אין צווייטען הויף פֿאַרטער. קומט און איבערצייגט אייך! 802
בעמערקונג: מ'ווערען אויך אָנגענומען אַלטע טליתים צו וואַשען.

אַ פּאַרטפֿער

פֿערלוירען געגאַנגען

מיט פֿערשידענע פּאַפּירען, וועלכע האָבען פֿאַר קיינעם קיין שום ווערט נישט.

דער ערהליכער פֿינדער ווערט געבעטען געגען בעלוינונג אָפּצוגעבען אין אַדמיניסטר. פֿון „נייעס פֿאָלקסבלאַט" פֿאַר „D. S."

שטאַפּערינס

קוואַליפֿיצירטע

נאָה: רומעניע!

אויף קאַמגאַרן-קליידער-שטאָפֿן, קענען זיך מעלדען: פּעטריקאָווער 104. צו ערפֿאָהרען ביים פּאָרטיער. 658

קויפֿט מעבעל

נישט קיין בעסער איהר איבערציינט אייך נישט, אז אין מען מעבעל-געשעפֿט

גראַנסקאַ (דלוגאַ) 44 Ch. ŁAZNIK

נור ביי מיר קענט איהר קויפֿען פֿערשידענע מעבעל שעהן גוט און ביליג.

בעמערקונג: איך קויף אויך פֿערשידענע מעבעל, דיוואַנעס, פֿעלצען, נייי-מאַשינען, סאַמאָוואַרען א. אַ. וו. איך צאָהל די העכסטע פּרייזען, קומט און איבערצייגט אייך.

מעבעל

איך קויף און פֿערקויף

דיוואַנעס, פֿעלצען, ניי מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאַמאָ־וואַרען א. ז. וו. און צאָהל די העכסטע פּרייזען

א. ווייצמאַן נאַרוטאָוויטש 19 (דזיעלנאַ)

אין מעבעל-געוועלב, (פּריוואַט-וואוינונג שענקעוויטשאַ 29)
ביי מיר איז שטענדיג דאָ פֿערש. גענוצטע מעבעל און גוטען צושטאַנד צו פֿערקויפֿען. 1332

זאַפּאַרט צו פֿערדינגען

אַ נייעם רוים אויף אַ פֿאַבריק, פּאַרטמענט אָדער אַ אַנ־דערע אונטערנעהמונגען, אין צענטער פֿון שטאָט מיט אַ קאַנצעסיע. אַדרעסען אָפּצוגעבען אין דער אַדמינ. פֿון „נייעס פֿאָלקסבלאַט" פֿאַר „פֿאַבריק" אָדער גראַנסקאַ 8, 2. שטאָק. וו. 9.
627

אַנאָנסען - פּרייז: פֿאַר אַ מילימעטער - שורה. פֿאָרן טעקסט 15 גראָשען, פֿרייטאָג 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., פֿרייטאָג 60 גראָשען, נאָכ'ן טעקסט 10 גראָשען, פֿרייטאָג 15 גראָשען. — פֿאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצענט טייערער. אויפֿער דער שטאָט — 50 פּראָצענט טייערער.

אַבאָנעמענט-פּרייז: אין לאָדז: אַ חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער. — פֿאַר'ן אינהאַלט און טערמין פֿון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פֿעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפֿען פֿון ... אין ...

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.